

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 3 - Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selencova ulica 3 - Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 - Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 - Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11842, Praga št. 78.180, Viena št. 105.241

Narodna banka Slovenije
Za tujino: Din 2.-
Za tujino: Din 40.-
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. - Objave po tarifu.

JUTRO

Avstrija na razpotju

Avstrijska republika živi ves čas svojega obstoja od ustanovitve do danes v neke vrste provizoriju. Vedno se je obračala v Pariz, kadar je zašla v finančne težave, gledala je istočasno proti Nemčiji, da bi se ji pripojila, naslanjala pa se je tudi na fašistični in papeški Rim. Dunaj je spretno zongliral z vsemi tremi možnostmi in pri tem razmeroma dobro krmaril po razburkanem evropskem morju.

Nemške volitve 5. marca so zanesle velike motnje v to tipično avstrijsko politiko. Uspeh nemške nacionalizma je imel nemajhen odmev pri vseh Nemcih izven rajha, najbolj seveda v Avstriji. Nacionalno socialistični pokret je mahoma pridobil na moči, tako da je voditelj Hitlerjeve stranke na Dunaju, poslanec Prokesch, že prav resno zahteval od zveznega kancelarja Dollfussa, naj odstopi. Prokesch poziv ni bil ravno vljuden: »Ali ne čutite, da je vaš čas minil? Držite se samo še s pomočjo naših notranjih in zunanjih sovražnikov, marksistov in Francozov, ali pa s silo. V obeh primerih je vaš konec prav bližje.«

Kancelar Dollfuss je eden izmed voditeljev krščansko socialne stranke ter kot tak gotovo ni posebno naklonjen prisrčnemu protestantskemu nacionalnemu socializmu. Način, kako je Hitler govoril, pa je bil za njega preveč odločen. Zato je Hitler govoril, da Avstrija ne bo postala nemška kolonija in zato ne bo nikdar dopustila, da se premaknejo le za pedenj avstrijski mejniki.

Umik bi ne pomenil samo konca krščansko socialne stranke, temveč tudi konec Avstrije. Poleg tega so v klerikalni stranki še vedno močni črnožolti vplivi, ki jih iz lahko umevnih razlogov podpira tudi Vatikan. Tudi Italija je mnogo na tem, da ostane Avstrija samostojna, zato tudi ona simpatizira s pokretom legitimističnih krogov pod vodstvom kneza Starhemberga, nosilca slavnega imena, ki je tesno povezano z veličino habsburške hiše.

Opirajoč se na te zavezništve, je Dollfuss odklonil nacionalno socialistične in velenemške zahteve. Ker pa v novem položaju v zbornici ne bi imel večine, je odgodel parlament na nedoločen čas in uvedel diktatorski režim. S tem se je avstrijska vlada postavila pred vsem v borbo proti nacionalnim socialistom. Obe koncepciji o končni orientaciji avstrijske zunanje politike sta se tako postavili druga proti drugi. Zato tudi sedanjih avstrijskih notranje političnih sporov, dasi imajo vsi zelo opereten videz, ni smatrati le za brezpomembne strankarske razprtije, temveč za važne dogodke evropske povojne zgodovine. Ako zmaga opozicija, pade Avstrija v objem rajha in pangermanski Hitlerjev pokret bo segel globoko v Podunavje. Če pa podležo Dollfussovi nasprotniki, je nevarnost »anslusa« vsaj začasno odložena, ojačila bi se pozicija legitimistov in s tem nevarnost kake habsburške avanture.

Obe fronti sta se v zadnjih dneh jasno opredelili. Na eni strani svoje krščanski socialci s Heimwehrom, njim nasproti pa Hitlerjevci in velenemci, dočim socialisti omahujejo. Iz tradicionalnega nasprotstva do klerikalcev podpirajo nacionalno socialistična revolucionarna stremjenja, čeprav morajo vedeti, da je zanje na tej strani neizogibna poguba. Dollfussov režim se čvrsto drži, ker se opira na dobro disciplinirano vojsko in policijo. Vendar je Dollfuss že nameral iz Heimwehra ustvariti lastno milico, da se še bolj zavaruje. Toda zadnje čase se opaža, da se v to oboroženo zasebno organizacijo vrtajo nacionalno socialistične ideje, tako da ji preti razkol na večje Hitlerjevsko in manjše legitimistično krilo. Dollfuss je zato opustil svojo prvotno namero, pač pa je za udržitve svoje oblasti posegel po izjemni zakonodaji iz časa svetovne vojne, ki omogoča vladi, da z zaslišanimi naredbami omejuje osebno svobodo in svobodo združevanja, ustavlja časopise in drži vojsko v stalni pripravljenosti. S temi ukrepi je vlada začasno ustrojila opozicijo, obenem pa iz običajne politične krize napravila pravo državno krizo. Nemške metode se sedaj uveljavljajo tudi po vsej Avstriji in ne mine dan, da ne bi prišlo med obema taborama do oboroženih spopadov, ki končujejo z mrtvici in ranjenici.

Nacionalni socialisti, proti katerim so pred vsem naperjeni vsi ukrepi, so danes v Avstriji v istem položaju, kakor so bili v Nemčiji za časa Papenovega avtoritarnega režima. Zato se neoučuzujejo tudi iste politične taktike. Kakor tedaj v rajhu tako se sedaj tudi v Avstriji ti nosilci diktature postavljajo na de-

Hitler - diktator Nemčije

Po pooblastilnem zakonu bo prišla na njega vsa državna oblast, tako da bosta Hindenburg in parlament izlocena - Svečana otvoritev novega parlamenta

Berlin, 21. marca. r. Nekdanja prestolnica pruskih kraljev Potsdam po letu 1914. Se ni videla takih svečanosti in tolikih mas, kakor danes ob priliki svečane otvoritve novega državnega zbora. Z največjo svečanostjo in bleškom, ki naj bi sponjala na veliko prošlost Nemčije in Prusije, se je pričel današnji dan. Vse ulice iz Berlina proti Potsdamu so bile že od ranega jutra natrane z avtomobili in avtobusi, železniški in tramvajski promet pa je kljub številnim posebnim vlakom jedva zmagoval ogromni naval. V Berlinu in Potsdamu danes ni bilo hiše, s katere bi ne vibrala stara cesarska zastava ali pa prapor s Hitlerjevskim ključastim križem. Vreme je bilo solčno.

Obsežne varnostne odredbe

Četudi so vsi vplivnejši voditelji levičarskih strank že v zaporu, se je vlada vendarle bala, da bi svečano razpoloženje motile levičarske demonstracije. Zaradi tega je izdala izredno stroge ukrepe, kakršnih se dosedaj od sličnih prilikah ni poslužila še nobena druga država. Vsi fotografi, ki so prosili za dovoljenje, da sme-

jo fotografirati današnje dogodke, so morali že včeraj deponirati svoje aparate pri policiji, ki jih je pregledala, če ni morda v njih skrit kak poklenjski stroj, ter jih je vrnila lastnikom šele danes tik pred otvoritvijo svečanosti. Ves teden so se vršile v Potsdamu vsakodnevne hišne preiskave. Posebno pozornost je posvetila policija trolejem. Kogar ni smatrala za absolutno zanesljivega, je brez ceremonij izgnala. V hotelih in gostilnah so nameščeni kriminalni uradniki.

Tudi kanale v Potsdamu je policija natančno preiskala. Kanale, ki vodijo mimo garnizijske cerkve, kjer so se vršile glavne svečanosti, so zasedli posebni oddelki Hitlerjevcev že včeraj. Ob 10. dopoldne so morali zapreti vsa večna vrata. Nič ne bi smel zapustiti stanovanja, dokler niso bile svečanosti pri kraju. Tudi za gledanje z oken in balkonov je bilo potrebno policijsko dovoljenje. Okna in balkoni so se oddajali »v najem« za naravnost bajne vsote. Policija je pred vsako hišo postavila detektiva, strehe pa so zasedli člani Hitlerjevskih čet. Na vseh važnejših krajih so bile postavljene strojnice.

V sencih pruskih kraljev

Pompozne otvoritvene svečanosti v Potsdamu ob prisotnosti hohenzollernskih princev - Drakonične varnostne odredbe - Hindenburg in Hitlerjev govor

Ob 9. dopoldne so prikorakali oddelki redne vojske in Hitlerjevskih napadalnih čet pred garnizijsko cerkev. Hitlerjevcem načelno so korakali štirje pruski princ, dva sinova in dva vnuka bivšega cesarja Viljema. Pozornost so vzbudile tudi deputacije avstrijskih Nemcev, ki so se razporedile pred cerkvijo.

V Potsdamu je vladala silna gneča. Samo članov raznih Hitlerjevskih organizacij je bilo nad 100.000. Po ulicah so bile razdeljene vojaške in civilne godbe, ki so igrale stare nemške in vojaške korončice, največkrat pa »Deutschland, Deutschland über alles«, ki so jo vedno hkrati pele tudi množice.

V 20 avtobusih so malo pred 10. prispeli v Potsdamu novozvoljeni poslanci, razen komunistov in socialnih demokratov. Komunisti sploh niso bili vabljeni na otvoritveno svečanost in bi jim bil dostop tudi zabranjen, ako bi se pojavili, socialni demokratje pa so demonstrativno izostali. Hitlerjevci so bili vsi v svojih rjavih srajcah.

Hindenburg s kronprincem

Ob 10. 25 se je med viharinami ovacijami pripeljal z avtomobilom Hindenburg v spremstvu svojega sina in bivšega prestolonaslednika. Na estradi pred garnizijsko cerkvijo je Hindenburg skupno s prestolonaslednikom in v spremstvu številnih oficirjev v uniformah bivše cesarske armade z znanimi konicastimi čeladami in starih cesarskih odlikovanjih prisrčljivo paradi vojaških in Hitlerjevskih oddelkov. Hindenburg je nosil uniforno feldmaršala, prestolonaslednik pa je bil v uniformi starih cesarskih buzarjev.

Po končani paradi so se podali katoliški poslanci k službi božji v bližnjo katoliško cerkev, protestantski pa v protestantsko. V tej je imel duhovnih pridigo z geslom: »Če je bog z nami - kdo je proti nam!« V svojem govoru je poveljeval nemški nacionalizem, govoril o Nemcih, ki še zmerom ječe pod tujim jarmom in zaključil svojo pridigo z apčelom na ves narod, naj spoštuje oblast, ki je dana od boga.

Po končani službi božji so se zbrali vsi poslanci v garnizijski cerkvi. Hindenburg je zavzel svoje mesto na okrašenem tronu pred glavnim oltarjem. Na njegovih desnicah je sedel Hitler, na levi pa notranji minister Göring. Levo in desno so se razporedili člani državne in člani deželne vlade ter člani državnega sveta. Ostale se sedeže v cerkvi so zavzeli poslanci. V nekdanji cesarski loži nasproti oltarju so sedeli bivši prestolonaslednik ter drugi čla-

mokrasko stališče in zahtevajo razpust sedanje parlamenta in takojšnje državnozbornske volitve, ki naj pokažejo pravo razmerje sil v Avstriji. V resnici pa se smatrajo volitve samo za prvi korak k zmagi, ker računajo, da bi jim prinesle 30 do 40 nacionalno socialističnih mandatov. S tem bi se sedanja vladna večina popolnoma razsula, ker bi v novi parlament prišle tri približno enako močne, toda v vseh pogledih nasprotujoče si stranke, med katerimi bi Hitlerjevci kot najbolj borbeno skupina, z močnim zaletjem Nemčije, kaj kmalu odrinili ostali dve.

V tej zavesti kažejo tudi nacionalno socialistični voditelji po 5. marcju v Avstriji izredno delavnost. Navzlic vladni

ni nekdanje cesarske rodbine. Diplomatski zbor in zastopniki tiska so imeh določene prostore na cerkvenem koru. V prvi vrsti sta sedela papeški nuncij in francoski poslanik.

Hindenburgov nagovor

Malo pred 12. se je začela svečanost. Otvoril jo je svečani koral, nakar je stopil predsednik Hindenburg na govorniško tribuno pred oltarjem in ugovoril ministre in poslance:

»S svojo uredbo z dne 1. februarja sem razpustil državni zbor, da more zavzeti nemško ljudstvo svoje stališče do vlade nacionalne združitve, ki sem jo bil postavil. Pri volitvah v državni zbor dne 5. marca se je ljudstvo postavilo z nesporno večino za to vlado, ki sem ji dal svoje zaupanje, in ji tako dalo ustavno podlago za njeno delo. Težke in številne so naloge, ki čakajo vas, gospod državni kancelar, in vas, gospodje državni ministri. Na notranjepolitičnem in zunanjepolitičnem polju, v lastnem gospodarstvu in v gospodarstvu sveta čakajo odločitve težka vprašanja. Vem, da se bosta kancelar in vlada s trdnjo voljo lotila reševanja teh nalog. Pričakujem od vas, članov novega državnega zbora, da se boste v jasnem spoznanju položaja in nujnosti postavili za vlado in tudi s svoje strani vse storili, da jo pri njenem delu podprete. Kraj, kjer smo se danes zbrali, nam obrača pogled v prošlost, v staro Prusijo, ki je v strahu božjem, z vestim in vestnim delom, z nikoli obupajočim pogumom in vdano ljubeznijo do domovine postala velika in na tej podlagi zedinila nemška plemena. Naj bi stari duhi tega slavne kraja navdali tudi sedanji rod! Naj bi nas osvobodili sebičnosti in strankarskih prepričev ter nas združili v nacionalni misli in duševni obnovi v blagor združene, svobodne in ponosne Nemčije. S to željo pozdravljam državni zbor ob početku nove funkcijske dobe, in podelim besedo državnemu kancelarju.«

Besede predsednika Hindenburga so sprejeli vsi navzoči z ovacijami in vzkliki: »Živela nacionalna Nemčija!«

Hitlerjev govor

Za Hindenburgom je stopil na govorniško oder Hitler, ki so ga sprejeli njegovi pristajači z dolgotrajnimi ovacijami in s klici: »Živel rešitelj Nemčije!« Hitler je govoril med drugim:

»Gospod državni predsednik, poslanci, moške in žene nemškega državnega zbora! Težke skrbi leže že leta na našem ljudstvu. Po dobi bogatega blagostanja in prosperanja, na vseh poljih našega življenja sta spet prišli k nam beda in stiska. Kljub marljivosti in volji do dela, kljub energiji, znanju in najboljši volji iščejo milijoni Nemcev zaman dan za dnevn svoj kruh.

Revolucija leta 1918. je končala boj, v katerega je šel nemški narod v najsve-

šem prepričanju, da brani samo svojo svobodo in s tem svojo pravico do življenja, zakaj niti cesar niti vlada niti narod nista hotela vojne.

Temu polomu je sledil razpad na vseh področjih politično, moralno, kulturno in gospodarsko se je naš narod pogrezal vse globlje in globlje. Brezkončne krize so od tiste dobe pretresale naše ljudstvo. Toda tudi ostali svet ni s tem, da je odrgel iz državne skupnosti politično in gospodarsko bistveni del, postal srečnejši ne bogatejši iz blazine teorije o večnih zmagovalcih in premaganih se je rodila blaznost reparacij in kot njihova posledica katastrofa našega in svetovnega gospodarstva.

V dobi nauhuje srečaje pa se je pričelo novo zbiranje Nemcev, ki so hoteli lastni narod izboljšavati v novo skupnost. Te mladi Nemčiji ste vi, gospod generalni feldmaršal, 30. januarja 1933 z velikodušnim sklepom zaupali vodstvo države. 5. marca se je ljudstvo v večini izreklo za nas. Na edinstven način se je vzdignilo in v nekaj tednih spet obnovilo nacionalno čast. Po zaslugi vašega razumevanja, gospod predsednik, je izvršilo združitev simbolov stare veličine in mlade sile.

V zavesti, da ravna v smislu in po volji naroda, pričakuje nacionalna vlada od strank ljudskega zastopstva, da se bodo po 15 letni nemški stiski vzdignile nad ozkonostransko doktrinarnega strankarskega mišljenja in se podredile železni nujnosti, ki jo narekuje stiska. Zakaj delo, ki ga usoda zahteva od nas, mora segati visoko nad okvir malenkostnih dnevnih političnih vprašanj. Mi hočemo obnoviti enotnost duha in volje nemškega naroda. Hočemo spet predrediti organizacijo in vodstvo države tistim načelom, ki so bila zmerom pogol veličine narodov in držav. Hočemo namesto večnega oklevanja močno in trdo vlado. Zgraditi hočemo resnično skupnost iz nemških plemen, stanov, poklicev in dosedanjih razredov, iz kmetov, meščanov in delavcev

Prva seja parlamenta

Socialisti so se je udeležili, komunisti niso bili pripušeni - Predsednik je zopet Göring

Berlin, 21. marca. d. Nadaljevanje otvoritvenih svečanosti se je vršilo popoldne v Krollovi operi, kjer se je novi parlament konstituiral. Tudi za popoldanske svečanosti je vladelo ogromno zanimanje, ker se je zlasti z veliko napetostjo pričakovalo, ali bodo prišli na sejo tudi komunisti in kako stališče bodo zavzeli socialni demokratje. Policija je naposed postavila pred opero kordon in zaprla vso okolico.

Ker 81 redno izvoljenih komunistov sploh ni bilo povabljenih na otvoritveno sejo, se je tudi, niso udeležili. Pač pa so prišli polosestevino socialni demokratje, ki so zasedli v dvoran: skrajno levo. Narodni socialisti, ki so bili vsi v Hitlerjevskih uniformah, so zasedli vso desnico in sredino, ozadje pa so okupirali nacionalci in centrum ter ostale skupine. V diplomatski loži je bil tudi bivši prestolonaslednik in sivi generalski uniformi.

Seja je trajala samo pol ure. Otvoril jo je predsednik prejšnjega državnega zbora minister Göring s kratkim nagovorom. Pred prehodom na dnevni rod so stavili socialni demokratje predlog, naj bi 11 aretiranih socialno demokratiških poslancev izpustili na prostu. Ta predlog je narodno socialistična večina izročila odboru za po-

mora spet nastati en nemški narod. Ostalemu svetu hočemo, vpoštevaje žrtve nekdanje vojne, biti iskreni prijatelji v miru, ki naj vendar že zaceli rane, za katerimi vsi trpimo.

Nato se je Hitler obrnil k predsedniku Hindenburgu in nadaljeval, dočim so vsi poslanci vstali:

»Vstali smo pred vami, gospod generalni feldmaršal. Trikrat ste se borili na polju časti za obstanek in bodočnost naroda. Do živeli ste nekoč nastajanje države, videli še celo velikega kancelarja in čudoviti napredek našega naroda ter ste nas naposed vodili v veliki dobi, ki nam jo je usoda dala, da smo jo sami doživeli in se v njej borili. Danes vas je previdnost postavila za zaščitnika nad novim pletom naroda. To vaše čudovito življenje je za nas vse simbol neuničljive življenjske sile nemškega naroda. Zato se vam danes zahvaljuje nemško ljudstvo, mladina in mi vsi, ki občutimo vaš pristaneček k delu nemške povzditve kot blagoslov. Naj bi ta sila prišla tudi pravkar otvorjenemu zastopstvu našega naroda. Naj bi nam pa tudi previdnost podelila tisti pogum in vztrajnost, ki jo čutimo v tem, vsakemu Nemcu svetem kraju okoli nas, ki se borimo za našega naroda svobodo in veličino, ob vznjožu sarkofaga njegovega največjega kralja.«

V grobnici pruskih kraljev

Ko je Hitler končal so izbruhnile nove viharne ovacije nakar so vsi prisotni zapeli »Deutschland, Deutschland über alles«. Nato se je Hindenburg v spremstvu Hitlerja članov bivše dinastije in starih cesarskih oficirjev podal v grobnico pod cerkvijo in položil vence na grobova Friderika Velikega in Friderika Viljema, zunaj pa so začeli grmeti topovski strehi.

Hindenburg in Hitler sta šla iz grobnice na tribuno pred cerkvijo kjer se je ponovno vršil večje vojske, Hitlerjevskih napadalnih oddelkov in Stahlhelma ali je trajal do 2. popoldne. Med neprestanimi ovacijami stošočgave množice se je odpravil najprvo Hindenburg, za njim pa Hitler, člani vlade in poslanci. Razhajanje množic je trajalo vse popoldne do poznega večera.

Poštna uprava je izdala za današnji dan poseben poštni pečat, ki nosi poleg današnjega datuma napis: »Potsdam - otvoritev državnega zbora.«

sladni red. Narodni socialisti imajo zaradi izključitve komunistov v državnem zboru absolutno večino in se zato proti njihovi volji ne more sprejeti noben sklep.

Volitev predsedstva se je vršila z aklimacija. Za predsednika je bil ponovno izvoljen minister Göring. V dejstvu, da je bil za prvga podpredsednika izvoljen poslanec centruma Esser, vidijo v političnih krogih znak že doseženega sporazuma med centrumom in narodnimi socialisti. Nacionalci so dobili drugega in tretjega podpredsednika. Izvoljena sta bila poslancu Gräfe in Zörner.

Predsednik Göring je imel nato kratek govor, v katerem je med drugim izjavil, da se je pri volitvah dne 5. marca pretežna večina nemškega naroda postavila za sklep državnega predsednika, s katerim je bilo vodstvo nemškega naroda poverjeno mozem nacionalnega preporoda. Sedanji državni zbor ima nalogo, da bo zopet združil nemško državo. Göring je nato izrekel zahvalo državnemu kancelarju Hitlerju, ki se je pred 14 leti sredi propadajočega lotila naloge, da bo zopet zgradil novo državo.

Takoj nato je Göring sejo zaključil in napovedal, da bo prihodnjo sejo sklical pisмено. Kdaj se bo to zgodilo, še ni znano.

Diktatorska pooblastila

Hitlerjevci zahtevajo razveljavljenje ustave in prenos vse zakonodajne oblasti na Hitlerjevo vlado

Berlin, 21. marca. d. Državna vlada je na svoji včerajšnji popoldanski seji končno odobrila načrt pooblastilnega zakona, čegar sprejem bo zahtevala od državnega zbora. Zakon se imenuje »Zakon za odpravo narodne in državne stiske«. Državnemu zboru bo predložen kot iniciativni predlog vladnih strok, ker bi ga moral prej kot vladni predlog odobriti državni svet, s čemur pa bi se stvar zavlekla za več dni. Zakon vsebuje v splošnem naslednje določbe:

Državne zakone more veljavno izdajati državna vlada tudi izven postopka, določene po državni ustavi. Od državne vlade sklenjeni zakoni lahko presegajo tudi okvir državne ustave, v kolikor nimajo za predmet ustanovo državnega zbora in državne sveta. Pravice državnega predsednika ostanejo nedotaknjene. Po državni vladi sklenjene državne zakone podpisuje državni kancelar in se objavljajo v državnem uradnem listu. Ako ni drugače odločeno, stopijo v veljavo takoj s prihodnjim dnem po objavi. Za pogodbe s tujimi državami, ki se nanašajo na zadeve državne zakonodaje, ni treba za določbo veljave tega zakona pritruditi parlamenta.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem objave in velja do 1. aprila 1937. Razen tega preneha njegova veljava, če nadomesti sedanjo državno vlado druga.

Po tem pooblastilnem zakonu preide vsa zakonodajna oblast na Hitlerja. Zakone bo odselej podpisoval in proglasal samo on, ne da bi bilo za to potrebno sodelovanje parlamenta ali državnega predsednika. Vsi zakonodajni ukrepi se morejo skleniti in izvesti poton vlade same, ne da bi o tem razpravljali državni zbor in ne da bi bilo potrebno sodelovanje deželnih vlad. Državna vlada je po tem pooblastilnem zakonu na

vseh področjih javnega življenja v svojih političnih ukrepih popolnoma svobodna, tudi, v kolikor pridejo v poštev ustavne izpembe.

Pogajanja s centrumom

Da se doseže dvetretjinska večina za sprejetje pooblastilnega zakona, ki predstavlja izpremembo ustave, je potrebno sodelovanje centruma. V to svrhu se je Hitler tudi pogajal zadnje dni s prelatom Kaasom in drugim voditeljem centruma. Kakor zatrjujejo, je sprazum zasgotovljen, ker so obstajale samo še razlike v naziranjih o pooblastilu za izpremembo uradnih praks, položaja sodnikov in koalicijske svobode. O pogajanjih, ki so se vršila v tem pogledu med Hitlerjem in centrumom, je bilo sklenjeno, da se za javnost ne izdajo nobena pojasnila.

Vodja komunistov je bil v zaporu umorjen

Pariz, 21. marca. v. »La Republique« potrjuje vesti, da je bil voditelj nemških komunistov Thalman zares ubit v nemških zaporih. Slična usoda je po informacijah tega lista dosegla tudi več drugih voditeljev skrajne leve.

Moskva napoveduje represalije

Riga, 21. marca. v. Po informacijah tukajšnjih listov, ki so zelo dobro informirani o sovjetskih zadevah, namerava sovjetska vlada v odgovor na preganjanja komunistov v Nemčiji ukiniti svoje trgovinsko predstavništvo v Berlinu ter ga preseliti v kako drugo evropsko državo, ki bi mogla nadomestiti Nemčijo.

Macdonald v Parizu

Včeraj sta se Macdonald in Simon sestala v Parizu s francoskimi državniki, ki so izrekli glede Mussolinijevga načrta razne pridržke in si izgovorili čas za njegovo proučitev

Pariz, 21. marca. d. Predsednik angleške vlade Macdonald je prišel s svojo hčerjo in zunanji ministrom Simonom v Pariz ob 9.30 dopoldne. Na postaji so ga pozdravili predsednik francoske vlade Daladier, zunanji ministri Paul Boncour in angleški poslanik lord Tyrrell. Angleški in francoski ministri so nato odšli v angleško posla- ništvu, kjer so se ob pol 11. pričeli razgovori, ki se se jih s francoske strani udeležili razen Daladiera in Boncourja ministri za zrakoplovstvo Cot, minister za kolonije Sarraux, finančni ministri Bonnet, državni pod- tajnik Paternostre ter ravnatelj zunanjega urada Leger, z angleške strani pa razen Macdonalda in Simona tudi poslanik Tyr- rell in nekateri strokovnjaki. Pogovornice so se nadaljevale ob pol 3. popoldne. V fran- coskih političnih krogih so v splošnem mi- snili, da so francoski ministri sodelovali z naj- večjo pozornostjo pri proučevanju italijanskega načrta, ki jih je obrazložil Mussolini, da pa se si izgovorili nekaj časa za njegovo natančno proučitev. V ostalom so angleške ministre obavestili o pridržkih, o katerih je bila javnost že poučena iz tiska. V zvezi s tem se je baje razpravljalo tudi o fran- coskih zadržkih za vrnitev.

Macdonald in Simon bosta jutri odpo- vala v London, kjer bo podal pred- sednik angleške vlade parlamentu obširno poročilo o največjih zunanjepolitičnih dogodkih na seji v Parizu.

Odklonilno stališče Francije

London, 21. marca. Kdor poroča »Daily Herald«, je francoska vlada že obvestila mednarodno politično javnost, da ne namerava stopiti v novo svetlo alianco, ki bi hotela prevzeti ulogo Drašta narodov, ker v njej niso zastopane ostale države, kakor Mala antanta, Poljska in Rusija. Enako poročilo je predložil angleški vladi, ki se je sestala sredi, tudi angleški poslanik lord Tyrrell.

»Daily Telegraph« je objavil članek fran- coskega publicista Pertinaxa, ki pravi, da se je francoski ministrski svet že bavil z načrtom, ki ga je Mussolini predložil fran- coskemu ministrskemu predsedniku, in da ga je v načelu sprejel. Priznal pa si je prav- tako zahtevali eventualne spremembe načr- ta, tako da bo v skladu s francoskimi tež- njami o razorožitvi.

Dogovorjena igra?

Pariz, 21. marca. č. V »Journal« poro- ča Saint Brice iz Rima, da so poslednji dogodki v palači Chigi pokazali, da je Ita- lija nenkrat preokrenila smer svoje za- njanje politike. Kakor so Hohenzollernci in

Habsburžani l. 1914. v strahu pred razpa- dom in osamelostjo napovedali vojno, ta- ko je tudi sedaj Italija v sličnem razpolo- ženju, ko je njeno oboroževanje v polnem razmahu, naenkrat prestopila v drug ta- bor, od katerega naj bi imela, kakor meni, več koristi.

V komentarju o rimskih razgovorih pi- še »L'Homme Libre« med drugim: Stari listjak Ramsay Macdonald je vedel za Mus- solinijev načrt že pred svojim odhodom v Rim, ker ga je o tem obvestil italijanski poslanik v Londonu Grandi Načrt sam pa ni nobena novost, ker ga je predsednik italijanske vlade objavil že v govoru, ki ga je imel v oktobru v Turinu in v katerem je predlagal ustanovitev evropskega direk- torija. Če bi bila naša vlada bolje infor- mirana in če bi se naše diplomatske službe ne oddajale kar tako, bi Daladier lahko re- kel Macdonaldu, preden je odpotoval v Rim: »Vi potujete v Rim? Ali želite, da vam povem, kaj vam bo predlagal Musso- lini?« Macdonald je na to odgovoril, kaj mu bo govoril v Rimu Mussolini. Zato so že pred tem sestankom vplivali na nas, naj se odpovemo svojim zavezanikom. To navajamo iz absolutno poučenega vira, pravi list, London ravna proti nam, da bi s tem zadovoljili Berlin in Budimpešto, do- čim naj bi druge sile ne imele niti pravice pritožbe. London je kraj, kjer kujejo propa- gando proti malim državam. Tam je bil Macdonald tudi leta 1914. voditelj ta- ke propagande.

Poljska proti Mussolinijevemu načrtu

Varsava, 21. marca. v. V poljskih politi- čnih krogih je predlog Mussolinija naletel na nepopoljen sprejem. V njem vidijo predvsem poizkus vzpostaviti hegemonijo veselih nad malimi državami. V Varšavi so prepričani, da Francija ne bo pristala na to, da bi se na tak način izločili nje- ni zavezniki, predvsem Poljska in Mala antanta.

Ameriško stališče

Washington, 21. marca. AA. V tuka- jšnjih uradnih krogih posvečajo Mussolini- jevemu načrtu o evropskem miru veliko pozornost. V zunanjem ministertvu prevla- duje naziranje, da bi zblizanje med Fran- cijo in Nemčijo vrnilo Evropi potreben mir. Predsednik Roosevelt se živahno za- nimajo za položaj v Evropi. V zvezi s tem bo imel ameriški delegat na razorožitveni konferenci Norman Davis važne razgovo- re s francoskim zunanji ministrom Bon- courjem.

spoznavanje vseh strank, da bi se Avstrija rešila predvsem politične krize. Rešitev krize bi se morala izvršiti na ta način, da bi se s posebno zaslonno naredbo izpremenili sedanjí poslovnik parlamenta. V stalnem pododboru glavnega odbora parlamenta bi se morali zato sporazumeti zastopniki vseh strank o načinu, kako naj bi se likvidirala njihova medsebojna nasprotja.

Pod vtisom Miklasovega govora namerava šef glavnega odbora dr. Renner skli- cati sejo odbora za četrtak. O tem je že obvestil šefe strank ter jih pozval, naj gje- de Miklasovega nasveta izrazijo svoje miš- ljenje.

Dunaj, 21. marca. č. Današnji številki ko- munističnega glasila »Rothe Fahne« in skrajnega levičarskega lista »Der Abend« sta bili zaplenjeni.

tega opozicijski tisk v zadnjih mesecih očital ogromne zlorabe z državnim denar- jem, zapravljenost in tako dalje in ko je bil Tsaldaris na vladi, so se celo z ofici- zornih strani podpirale take obdolžitve. Ni bilo še prilike, da bi se preizkusilo pred sodiščem ali na kak podoben način, ali vse kaže, da so se volilec v znatni meri zde- le verjetne.

Povzaj venizelistične koalicije je prišel nepričakovano tudi armadi, odnosno ome- nu delu častniškega zbora, ki je odločno zoper Tsaldarisa in njegovo stranko, boječ se njene maševanosti in njene monar- hizma. Da je Plastiras svoj puč izvedel ne- pripravjen in kar na hitro, to je precej izven dvoma, sicer ne bi bil tako naglo propadel. Tudi v tem pogledu se zdi, da je bil general Kondilis, ki dela v koaliciji s Tsaldarisom, boljše pripravljen. To je bil namreč oni mož, ki mu je Venizelos pred meseci očital, da pripravlja državni pre- vrat s pomočjo vojske. Naj je že bilo s temi pripravami kakorkoli, eno je gotovo: Kondilis je opravil stvar bolje nego Plasti- ras. Na videz se je politično življenje Grčiji vrnilo s tem zopet v normalni tok.

Tu pa je vendar le še nekaj možnosti, da se komplikacije ponovijo. Zakaj v ar- madi ima Tsaldaris še vedno hudih na- sprtnikov in med maloazijskimi begunci je obilo ljudi, ki ne bodo nikdar odpustili ljudski stranki katastrofe na maloazijskem bojišču. Iz teh krogov so se vedno mogo- ča presenečenja in Tsaldaris bo ravnal zelo modro, če jih ne bo izzival s prenapre- njanjem notranjepolitičnih nasprotij ali celo z rojalizmom. Sicer pa je navezan na o- alicijo s Kondilisom in drugimi, med nji- mi Metaxasom, ki so se z republiko že davno sprizgajali. Vrh tega venizelistični tabor ni ostal v manjšini za posebno veli- ko razliko in kakor hitro si opomore od nepričakovanega poraza, bo morala sedaj- naša vlada v nekih pogledih prav temeljito računati z njim. Tsaldaris je na glas zelo zmernega in obzirnega, ne močno odločne- ga in energičnega politika; morda je taka osebnost na krmlju države po tako burni dobi notranjih bojev boljša in prikladnej- ša, nego bi bil mož maševalnih težnj. Vsekakor pa bo moral novi režim na Gr- škem ravnati zelo oprezno, ako ne bo ho- tel, da se ojačijo težnje po nasilnih pre- obratih.

Naše šolstvo v proračunski razpravi

Ugleden vzgoptelj in javni delavec nam piše: Šolstvo spada med najvažnejše poglavja državne uprave in politike. Njemu posveča vsaka moderna država največjo pozornost in zanj doprinese najdalekosežnejše finančne žrtve. Današnje težave v svetovnem go- spodarstvu pa vendar zahtevajo meje, ki tudi na kulturnem polju ne dopuščajo take- ga razmaha in razvoja, kakor bi odgovarjal potrebam in željam narodne celokupnosti. Tudi Jugoslavija v tem pogledu ni izjema. Navzlic vsem tem realnim težavam je podala razprava o prosvetnem proračunu prav zadovoljivo sliko in je zlasti ekspoz- ze ministra dr. Stankovića dokazala, da se naša prosveta v polni meri zaveda važnosti svo- jih nalog, da je njeno prizadevanje uspešno in da že dosedajni rezultati naše prosvetne politike garantirajo tudi za bodočnost naj- boljši razvoj narodne vzgoje.

Iz izjavljanj in podatkov ministrovega ek- spozitiva izhaja, da je stanje našega osnovne- ga šolstva, te najvažnejše panoge splošne ljudske vzgoje, prav zadovoljivo, akoravno še ni bilo mogoče odpraviti vseh vrzeli v nekaterih delih države še ne odgovarja po- plojnoma številu prebivalstva. Statistika šol- stva izkazuje konstantno napredovanje in izpopolnitev. Glavno pa je, da je naše osnovnošolsko učitelstvo v odlični meri kos svoji nalogi in se v zvezi z udeleževanjem v šolski, pa tudi v izvenšolski narodni vzgoji. Zato je ne le naša ljudsko zastopstvo, tem- več vsa naša javnost s polnim soglasjem pri- trdila pohvali in zahvali učiteljskemu de- lu, ki sta prišli iz ministrskih ust.

Obstajna rena našega osnovnega šolstva je bila pač pomankljiva zasedba sistemizir- nih učiteljskih mest. Z zadostnojevanjem moramo zato vzeti na znanje, da je prosvetna uprava z novim proračunom ustvarila bist- vsj napredek in omogočila, da se zasede vsaj dobra polovica vakanc. Vendar se mo- ramo pridružiti obžalovanju ministra dr. Stankovića, da zaradi uresnitve državnih izdatkov ni uspelo vsaj v tem pogledu do- segi popolne remedure. Stednja na polju splošne prosvete gotovo ni produktivna in vsaka zamuda, ki se zagreši na škodo rasto- čih generacij, je nepopravljiva. Mehančna redukcija izdatkov bi se morala ustaviti tam, kjer gre za odkritve šolske vzgoje naj- širših ljudskih plasti. Stvarno skrčen puč, ki je naravna posledica pomankljivosti učnih sil, bi utegnil povzročiti škodo, ki jo bo še po petih letih občutila splošna narodna iz- obraza. Prihranek, ki ga je dosegla držav- na finančna uprava z nezasedenjem pribli- žnih 500 učiteljskih mest, gotovo ni v nobe- nem pravem razmerju s to škodo. Socialne strani tega vprašanja, ki bi ležala v znižan- ju števila nezaposlenih učiteljskih kandi- datov, se tukaj niti ne dotikamo.

Zelo zanimivo in pozornost vredno pa je drugo vprašanje, ki ga je v svojem ekspozi- tv učiteljski minister dr. Stanković in ki v svo- jem bistvu sega tudi na polje socialne poli- tike. To je vprašanje stalnega naraščanja ženskih učnih moči. Tudi če z vsjo objektiv- nostjo priznavamo veliko sposobnost in vs- stransko kvalifikacijo, kakor tudi vzgledno pridnost in požrtvovalnost naših učiteljic, se ne moremo zapirati pred resnostjo in mo- drostjo ministrskih izjavljanj, da je vzgoja, ki jo vodi ženska, vedno bolj mehko, dočim bo našemu narodu še dolgo potrebno čim več močastosti. Če kdaj, je ta potreba digne v današnjih težkih in resnih časih. Izgledi, ki se nem odpirajo za bodočnost, še bolj utemeljujejo potrebo, da se vzgoji- ni narod v močasti volji in odločnosti. Se- veča veliko naraščanje ženskih učnih sil ni vidno samo v področju osnovnega šolstva. Tudi na srednjih šolah opažamo enak po- jav in smo si s hje, da bi bilo tudi tukaj treba podprtati ministrstvo na delo stališče, posebno glede zavodov, ki so namenjeni iz- ključno ali pretežno moškemu inteligenč- nu naraščanju. Res je to vprašanje zelo pre- reče in komplicirano, vendar mora brez ozira na socialne in razne druge momente obveljati načelo ministrovega ekspozitiva, da se mora v personalnem oziru naučna upra- va ravnati samo po potrebah prosvete, ne pa po željah in potrebah posameznikov.

V okviru ekspozitiva o prosvetnem prora- čunu se seveda ni bilo mogoče dotakniti vedno bolj aktualnega vprašanja o neomeje- ni zaposlitvi poročenih ženskih učnih moči, akoravno je to vprašanje s prvom v najbližji zvezi. To poglavje postaja vedno bolj aktu- alno, čim manjša postaja možnost popolne zaposlitve učiteljskih absolventov. Živahna diskusija, ki je stalno na dnevnem redu učiteljskih organizacij in strokovnih gisil, do- kazuje, da bo v tem pogledu prej ali slej moralo priti do načelne odločitve. To pa tem bolj, ker ta zadeva ni omejena na krog prizadetih interesov, temveč je bistven člen v verigi prizadevanj za socialno pra- vično rešitev inteligenčne krize.

Na to krizo se nanašajo izjavljanja g. mi- nistra o potrebi reforme srednjega šolstva, ki naj uosposablja dijakje tudi za življenjske poklice izven uradniškega kadra, tako da srednje šole ne bodo zgolj priprava za vse- učniška študije. Ze danes obojiti nadpro- dukcija inteligenčnega naraščanja, ki pa mo- ra od leta do leta naraščati, ako ostane stan- je nezpremenjeno. Pa se navel na srednje šole same je nerazumno velik in se mora v interesu splošnosti omejiti. Eno glavnih sred- stev, s katerimi bi se omejil nenaravni pri- tok dijakstva v srednje šole, je brez dvoma dobro razvito in smoteno reorganizirano in izpopolnjeno mešansko šolstvo. Z velikim zadovoljenjem mora vse naša javnost sprejeti ministrove zagotovilo, da so za reorganiz- acijo mešanskih šol in za prilagoditev nji- hovega učnega načrta krajavnim potrebam že izvršene vse priprave. Ako bodo me- šanske šole dostopne najširšim slojem, ako njih obisk ne bo obremenjen s šolnino in bo tudi njihova razvrstitev omogočena čim boljše zvezo z okolico, bo s tem ustvarjena in izvršena važna reforma našega prosvet- nega življenja. Reformirano mešansko šol- stvo bo garantiralo našemu naraščanju po- trebno višjo izobrazbo, ki bo obenem temelj praktičnemu življenjskemu udeleževanju. Omogočilo bo obenem omejitve obiska sred- njih šol in tako reguliralo in normaliziralo šolsko vzgojo.

Minister dr. Stanković je s svojimi izjav- janji pe pravici vzbudil splošno pozornost, soglasje in odobravanje. Podal nam je z vsjo iskrenostjo in svamstovito pravo sliko naše- ga šolstva in zahtljal markantne smerice za našo sedanjjo in bodočo prosvetno politiko. Te smerice odgovarjajo v polni meri na- rodnim in državnim potrebam in utemelju- jejo splošno zaupanje vprav našo prosvet- ni upravi in njenemu vrhovnemu šefu.

Zasedanje vrhovne uprave SKJ

Konference in sklepi zbora načelnikov in upravnega odbora Sokola krajevine Jugoslavije

Beograd, 21. marca. AA. V nedeljo 19. in v ponedeljek 20. marca so bila v Beogradu posvetovanja najvišjih ustanov sokolske or- ganizacije, in sicer zbora načelnikov in na- čelnice Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije in savezne uprave. Razpravljali so o orga- nizacijskih vprašanjih in o nadaljnjem raz- voju in napredku sokolske organizacije. Zbor župnih načelnikov in načelnice je pro- učeval delovni program, kakor ga je spre- jelo in predlagalo savezno načelnštvo. Predlog določa razne dalekosežne akcije na področju telesne vzgoje in pripravljenosti našega Sokolstva za splošno nacionalno akcijo. Po vsestranski izčrpnii razpravi so bili soglasno sprejeti vsi predlogi savezne- ga načelnštva. Za njegovo doseganje delo se ma je izrekla popolna zaupnica z naro- dilom, da naj sklepe teh sej izvede po svoji uvdebnosti.

Plenarna seja upravnega odbora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije je bila večerj. Prisostvovali so ji vsi člani savezne uprave iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Splitsa, Niša in Mostarja. Predsedoval je prvi namestnik starešine E. Gaubl. Na seji so razpravljali o vseh vprašanjih, ki so sedaj

v našem Sokolstvu v osprepu. Referenti savezne uprave so ob tej priliki predložili izčrpane referate o doseganju delu, utemel- jilji potrebe organizacije in zahtljal smer- nice nadaljnjeje dela. Predsednik E. Gaubl je nato povzel bistvene točke vseh referatov in jih zaokrožil v pregledno sliko o delu izvršilnega odbora kot delovnega organa savezne uprave. Pri tem je omenil obrambo Sokolstva pred akcijami katoliških škofov in delo glede spremembe zakona o ustanovitvi Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Uprav- ni odbor je na plenarni seji soglasno odo- bril to delo in pooblastil odbor, naj ga nadaljuje do kraja. V tem smislu je bil tudi sprejet sklep, naj izvršni odbor pripravi vse potrebne za primer nove organizacije So- kolstva, zlasti, v kolikor se nanaša na skli- canje izrednih glavnih skupščin posameznih sokolskih čet, društev, žup in saveza. To naj se izvede v duhu osnovnih načel nove- ga zakona.

Posebna pažnja je bila posvečena tudi te- kočim poslom, v prvi vrsti vprašanju sokol- skih domov. V to vrsto se mora savezna uprava zavzeti z vsjo svojo avtoriteto.

Angleški gostje v Dubrovniku

Dubrovnik, 21. marca. AA. Pomladanska sezona na našem Jadranu je v polnem raz- mahu. Na naši dalmatinski obali imajo najlepše pomladansko vreme. Prve dni marca je prišel v Dubrovnik iz Benetk angleški razkošni parnik »Empress of Aus- tralia« s približno 300 angleškimi in ame- riškimi potniki. Dubrovnik s svojo divno okolico je napravil na tuje goste globok vtis. Mnogi so se peljali z avtomobili tudi do Kotora.

Prokletstvo tujine

Maribor, 21. marca. Mariborska obmejna policija je danes prevzela od avstrijske oblasti 55-letnega rudarja Ivana Korošca, ki je doma iz Ve- likih Dolencev v Prekmurju, in njegovo ženo Marijo, ki sta prispela po odgonu v domovino. Zgodba, ki jo je povedal naš izgnani rudar o svoji usodi, je res tragična. Korošec je delal v rudnikih v Hambor- nu na »Westfalskem nepretrgom polnih 24 let. Ko mu je tujina izpla kr, je bil 7. t. m. nepričakovano poklican z ženo vred na policijo, kjer mu je bil sporočeno, da bo kakor mnogi drugi izgnan iz Nemčije. Ni se smel niti preobčeti ali si pripraviti popotni- co, temveč je moral izročiti ključ svojega stanovanja policiji, ki ga je poslala z ženo vred brez vsakih sredstev po odgonu v Avstrijo, ta pa v Jugoslavijo.

Pečovanje je bilo neznanstvo doigo in polno nevednosti, že pomislimo, da so ju prekladali iz kraja v kraj polnih 14 dni. Kaj bo z njunim skromnim imetjem v sta- novanju v Hambornu, ne veta. Prav tako pa minata tudi nobenega glasu o svojih dveh sinovih, 22-letnemu Ivanu, ki je mor- nar, in 24-letnemu Stefanu, ki si je tudi služil trdi kruh kot rudar globoko pod trdo nemško zemljo. Naše oblasti so tragični in skrajno nepravilni primer, ki pa je po- trjen s samimi uradnimi potrdili nemških in avstrijskih oblasti, sporočile pristojnim ministrstvom. Pri nas pa si tuji dan za danom nemoteno polnijo žepa in vozijo mastne zaslužke v ono tujino, ki nam naš- silno vrača izmoggane Šimne Sirotnike ali Ivane Korošce ali kogarkoli nesrečnega imena in brezupno usode.

Nevarne posledice bede

Zagorje, 21. marca. Ves zagorski okoliš, v katerem nekdanj sploh ni bilo nobenih tatvin in drugih zlo- činov na škodo tuje lastnine, vznemirjajo v zadnjem času tatvine in vlomii, pri ka- terih ugotovijo že prve preiskave, da so bile storilcem dobro znane domače razme- mere. Tako n. pr. ni bilo težko dognati, da so neki fantje iz sosednje občine pre- zadržno nedejno vliomili v mešanico g. An- tona Medveda v Potočju vasi. Nekaj mesa so odnesli, precej kosov pa so pometali na cesto. Na poti proti Zagorju so na več mestih preko ceste položili tramove iz ne- kake čudne občestnosti, da bi ovirali promet. Tudi v Toplicah so vdrli v klav- nično mesarja Barčiča, kjer so kar iz are- dine visečega volovskega stegna izsekali nekaj mesa. Obiskali so tudi mesarjevo sušilnico, odkoder pa niso ničesar odnesli, ker so bili mesni izdelki še v mesnici. Ko so šli po rudniškem tiru naprej, so nava- liji na podjetje župana Bajcarja. Vliomili so v prodajalnik lokal in odnesli iz mize, ga predala vse drobiž.

Orežniki so po izvedeni preiskavi od- vedli v zapore litijskega sodišča štiri mlade brezposelne fantke, ki so v domače pri- znali. Jasno je, da so bili ti vliomi, kakor tudi mnogi drugi, izvršeni zaradi brezpo- selnosti in bede. Vsi starejši delavci, ki jih je udarila kruta usoda brezposelnosti, trpijo in vztrajajo v najtežjih razmerah v upanju na spremembo razmer; mladina, ki pri svoji najboljši volji ne more najti skromnega zaslužka, pa je v veliki ne- varnosti, da zide na pota zločinov, kakor kažejo že nekateri dosedajni primeri. Brezposelna mladina, ki si je prej nekdanj, še preden je prav odrasla šol, s težkim delom naša majhne zaslužke, je sedaj brez vsake moralne opore, zato preti ne- varnost, da se bodo mnogi od njih zaradi lakote in pa zaradi pomankljanja vseh ve- ži urejenega življenja vrgli na zločinska pota.

Začasno se je število brezposelnih nekoi- kno zmanjšalo, kajti pri regulaciji Kotre- debe je dobilo delo 31 oseb. Dela se vrše pod nadzorstvom organa banške uprave. Pri železnici pa je časno dobilo delo 40 brezposelnih rudarjev. Ker se je prič- eta tudi sezona za apnenarje, je našo delo več nekdanjih delavcev, ki so bili zaposleni pri rudniških apnencah.

Po občini se razširjajo tudi vesti, da bodo zvišana državna naročila pri rudniku in da bodo zaradi tega rudarji lahko de- lahi po štiri dni v tednu Rudarji, ki delajo doslej največ po dva dneva, se seveda naj- bolj zanimajo za take govorice, ki pa jih upravičeno zaradi tolih vržkih izkušenj sprejemajo dokaj skeptično.

Prvi pokrajinski zlet SKJ v Ljubljani

Seja zletnega odbora — Definitivna od- ločitev v petek

Snoči se je vršila ob izredno številni ude- ležbi članov zletnega odbora izredna seja širšega zletnega odbora, ki naj bi odločila, ali se bo zlet v Ljubljani na Vidov dan vršil ali ne. Uvodoma je predsednik zletnega odbora brat Kajželj pojasnil dejanski polo- žaj, v katerem se nahajajo danes vse zletne predpriprave. Po vsestranskem in temeljitem razmotrivanju večine članov zletnega odbora se je soglasno sklenilo, da se brzojavno zaprosi za rešitev vseh vlog in prošelj, katerih pozitivna rešitev je ne- obehodno potrebna za pričetek zletnih pred- priprav — graditev zletnega telovadišča. Definitivni sklepi o usodi zleta so se od- ložili do prihodnje izredne seje zletnega od- bora, ki bo v petek 24. t. m.

Proračunska razprava v senatu

Beograd, 21. marca. p. Finančni odbor senata je pod predsedstvom dr. Dake Po- poviča začel danes razpravljati o proraču- nu. Finančni odbor bo zasedal permanentno, tako da bo najkasneje do četrtika zju- traj podal svoje poročilo za plenum sena- ta. Predsednik senata dr. Pavelić je danes že sklical plenarno sejo za četrtak dopol- dne ob 11. Po dosedajšnji dispoziciji bo načelna razprava o proračunu v plenumu senata končana že v soboto popoldne, ta- ko da se bo že v soboto zvečer vršilo v senatu načelno glasovanje o proračunu.

Šesto notarsko mesto v Ljubljani

Beograd, 21. marca. p. Na osnovi zakona o notarijih ter po zahtlvanju višjega de- željnega sodišča in notarske zbornice v Ljubljani je minister pravde g. Makšimo- vič izpremenil uredbi o določitvi števila in sedeža notarjev, tako da se kreira v Ljub- ljani mesto šestega notarja.

Sreski načelnik v Laškem

Beograd, 21. marca. p. Za sreskega na- čelnika v Laškem je s kraljevim ukazom postavljen dosedanj banovinski svetnik primorske banovine dr. Ivan Kosi.

Nogometne tekme med Beogradom in Zagrebom

Beograd, 21. marca. p. Med zagrebškim in beograjskim nogometnim podsavezom se je dosegel sporazum glede medmestnih tekem med Zagrebom in Beogradom. Vr- šile se bodo 2. junija v Beogradu, 16. ju- nija v Zagrebu, 25. novembra v Beogradu in 1. decembra v Zagrebu. — Beograjski sportni klub bo imel 6. in 7. maja v go- steh znani poljski klub »Varšavjanke«, ki bo nastopil proti vodilnim beograjskim klubom.

Vliomilci, ki niso našli 130.000 Din

Novo mesto, 21. marca. Zadržna dva večana so vzmernili tuka- jnje prebivalstvo kar trije drzni vliomi. Davi okrog 4. so na železniški postaji v Straži opazili železniški uslužbenci, da so ponoči vliomili v urad zlikovci, ki so od- nesli iz železniške blagajne okrog 1000 Din. S tem plenom seveda se niso bili zado- voljni, ker so v istem kraju izvršili še vliom v pisarno parne žage g. Pavlina iz Ljubljane in odnesli iz blagajne okrog 2000 Din. Večjo srečo a tudi izredno smelo obenem so imeli vliomilci v noči od sobote na nedeljo v Gornjem polju v hiši na- rodnega poslanca Antona Klinca, kjer so se podnevi vtihotapili na podstrežje, ponoči pa, ko so domači trdno spali, prišli v spodnje prostore in odprli železno blaga- jno.

Ko so se domači zjutraj zbudili in so opazili, da so bili v hiši vliomilci, so seve- da najprej pohiteli k blagajni, v kateri so imeli spravljeneh časno 130.000 Din, ki jim jih je prinesel v shrambo čez noč go- spod Lutman, uradnik Auerspergovge goz- dne uprave in ki so bili namenjeni za izpla- čilo delavskih mezd. Pri pregledu blaga- jne so z veseljem ugotovili, da vliomilci k sreči do tega denarja niso prišli in da so odnesli samo 6000 Din. Pri svojem delu so si privoščili tudi nekaj cigaret in izpili stočin vina. Orožniki vrsto proizvedujejo za zločini.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, ponekod časno vedro, na vzhodu nekoliko deževno, hladno, vetrovno. — Situacija večerjajnega dne: Barome- trska depresija, ki se je razširila po vsem kontinentu, je povzročila slabo vreme z de- žjem in močnimi vetrovi. V nekaterih višjih krajih je celo snežilo.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Ponekod oblačno, pretežno pa jasno. Pono- čni mraz, toda tudi podnevni bolj hlajno. Ve- trovi bodo odnehali.

Naši kraji in ljudje

Prosvetno žarišče zagrebških Slovencev

V Narodni knjižnici in čitalnici je včlanjenih okrog 2000 naših ožjih rojakov — V knjižnici je vsaka knjiga po trikrat izposojena

Zagreb, 21. marca. Tretji redni občni zbor največjega in najpomembnejšega društva zagrebških Slovencev je bil dobro obiskano, s čemur je bilo dokazano, da tudi članstvo samo goji veliko zanimanje za delo in razvoj društva. Predsednik vseuč. prof. dr. Fran Zavrnik je primerno obeležil v nagovoru pomen Narodne knjižnice in čitalnice in zlasti poudaril, da društvo ni politično, marveč da ima zgolj namen nuditi članstvu razne kulturne dobrine in ga vzgajati v jugoslovenskem duhu. Udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju je bila sprejeta soglasno. Poročila odbornikov so čemur je bilo društvo vsestransko napredovalo. Članstvo je naraslo do lepega števila 2000, vendar pa to še daleč ne dosega razmerja z vsekupnim številom v Zagrebu bivajočih Slovencev. Splošna kriza je zmanjšala dotok članarine in drugih dohodkov, saj se članstvo rekrutira v pretežni meri iz gmojni šibkejših slojev.

Izmed odsekov moramo med najmlajše prištevati prosvetnega pod vodstvom podpredsednika vseuč. prof. dr. Borisa Zarnika. Prirejal je v jesenskih in zimskih mesecih na rednih društvenih sestankih znanstvena in poučna predavanja, ki so bila vedno zelo dobro obiskana. Zahvala velja vsem predavateljem. Tudi redni izleti ob lepih nedeljah in praznikih so privlačili mnoge člane. Zelo marljivo je bil nadalje pevski odsek, ki se je to leto reorganiziral ter na svojih nastopih dokazal, da je zelo lepo napredoval in ga ob smotnem delu čaka še lepa bodočnost. Razveseljav napredek kaže šahovski odsek, ki si je s svojimi nastopi priboril dober glas v zagrebškem šahovskem svetu ter si je v medklubskem tekmovanju 12 klubov priboril častno peto mesto. Veselični odsek

je pokazal svojo delavnost s priljubljenim Miklavževim večerom, ki je uspel nad vse pričakovanje. Druge prireditve se v večjem slogu niso prirejele, ker je bilo pač treba vpoštevati gmotne razmere večine članstva. Med letom se je ustanovil tudi propagandni odsek in začel izdajati društveno glasilo »Odmenev«. Članstvu je bila na razpolago društvena čitalnica z vsemi naj-najboljšimi domačimi dnevniki in revijami.

Glavni kulturni kapital društva pa je knjižnica. Statistika kaže, kako se zagrebški Slovenci zanimajo za dobro, zlasti se za domačo knjigo. Članstvu se je dalo na razpolago vse, kar so le dopuščale razmere, vendar pa knjižnica kljub lepemu številu 2000 knjig ni mogla zadostiti željam in potrebam čitateljev. Povprečno je bila vsaka knjiga izposojena trikrat, s čemur se pač težko ponaša še katera druga knjižnica. Zato pa bo tudi treba zalogi knjižnice posvetiti še zelo mnogo truda in žrtev, da se bo število dobrih domačih knjig izdatno povečalo. Zagrebški Slovenci apelirajo na slovensko javnost, da pripomore tej res potrebni in idealni organizaciji. Tudi knjižna akcija v Ljubljani naj pri razdelitvi obilo nabranih knjig ne pozabi na zagrebško Narodno knjižnico in čitalnico!

Po izčrpnih poročilih funkcionarjev je bil za predsednika izvoljen vseuč. prof. dr. Boris Zarnik, ker dosednji predsednik zaradi prezaposlenosti in slabega zdravja ni mogel sprejeti ponovne izvolitve. Nadalje so v odboru gd. Ivan Jerman, dr. Avgust Arselin, Edo Vrtovec, Metod Spindler, Ivo Krkoč, Hudo Rumpert, Radoje Hudoklin, Fran Majerič, E. Lavžnar, Ivo Reclj, Malgaj, Batič, Deu, Mešiček, dr. Mikič, Novak, Pongrac in Miklavčič, v nadzorni odbor pa vseuč. prof. dr. Fran Zavrnik, vseuč. prof. dr. Kogoj in veleindustrijec Bzjak.

Žalostna bilanca požara na Rakitni

Po uradni precenitvi znaša škoda preko 300.000 Din, zavarovalnine vseh pogorelcov pa le nekaj tisočakov — Osem rodbin je brez sredstev za obstanek

Ljubljana, 21. marca.

O požarni katastrofi, ki je nastala 17. t. m. okrog podneva na Rakitni v naselju Boršt, navajamo podrobnosti, ki jih je ugotovila uradna komisija, ki je sedaj dovršila svoje delo in ocenila vso škodo na preko 300.000 Din. Požar je nastal v kotelnicu posestnika Ivana Intiharja ter s silovito naglico prešel na sosednja poslopja, ki so bila krita s slamo. Močan jugo, zapadnik je gorečo slamo nosil daleč na okrog in je zaradi tega tudi v kratkem času v ognju propadlo 15 raznovrstnih zgradb. Nekdanji prijazni domovi so kupi razvalin, okrog njih pa hodijo v največjih strahobeh bedni pogoreli, ki so izgubili do malega vse. Vsi so sicer našli svojo živino, ne vedo pa, kam z njo, ker ni ne krme ne denarja. Osem rodbin je ostalo brez strehe in živeža. Uradna cenitev škode na nikakor ne odgovarja običajnemu merilu za vzdrževanje osmihi družin.

veža in z orodjem vred predstavljala za eksistenco vseh oškodovanih družin. Poleg tega je treba še ugotoviti, da so bili za malenkostne svote zavarovani le prvi trije pogoreli in sicer eden za 4000, drugi za 5000, tretji pa za 8000 Din.

Gasenje požara je zahtevalo tudi več žrtev. Tako je gasilec Franc Kržič pri padcu z visokega gorečega kotelca dobil hude notranje poškodbe, posestnik Jožef Kržič si je pri gašenju hudo pokvaril noge, enaka nesreča pa se je pripetila tudi vrtelniku orožniku Ivanu Sruči iz Podpeči, ki je vneto sodeloval pri reševalni akciji in je potem vključ svojih poškodb do drugega jutra ostal na požarni straži.

Po požaru se je osnoval po prizadevanju lokalnih činiteljev odbor za pomožno akcijo pogorelcem, ki bo poskrbel vse, da se revežem vsaj za prve dneve odvrne naj-hujša beda. Za obnovitev razdejanih domov je nujno potrebna pomoč oblasti. Strahna nesreča pa tudi terja nujno rešitev in ureditev raznih zadev, za katere so se že dolgo časa potegovali občani. Tako n. pr. projekt vodovoda dostelj ni mogel priti do svoje realizacije, izkazalo pa se je sedaj, da je baš pomanjkanje vode v največji meri onemogočilo uspešno gašenje. Higijenski zavod ima v Rakitni okrevni vališni dom in bi bilo potrebno, da bi se tudi zaradi tega vsa oblastva pobrigala za nujno rešitev vodovodnega vprašanja. Nujna je tudi ureditev telefonske zveze in namestitve zasilne poštnice. Dolgo časa so krajevni činitelji za vse to že zaman prosili in bo govoivo vsem tem zadevam posvečena večja pozornost sedaj po naukih te velike in za toliko pridnih kmečkih rodbin usodolone ne, sreče.

Usodna posledica podeželske strasti

Dva škofiča: prvi v grob, drugi za 18 let v robijo

Maribor, 21. marca.

Veliki kazenski senat je danes dopoldne zopet moral razpravljati o krvavem zločinu kot posledici nebrzdane strasti in vročelnosti našega podeželja. Na zatožni klopi je sedel 23letni posestniški sin Franc Škofič iz Zikarce pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah, ker je s strelom iz lovske puške ranil svojega tovariša in soseda Karla Škofiča tako hudo, da je ranjenec kmalu nato izdihnil.

naslednje: Lani 16. maja se je obdolženec sprl s pokojnim Karlom Škofičem in njegovim bratom ter so se ob tej priliki nekoliko stekli. Zato sta bila obdolženec in pokojnik obojena na 30 odnosno 20 dni zapora. Očitno je že tedaj nastalo med njima neko tih. prikrito sovraštvo, ki pa se ni pokazalo izpod krinke prijaznih obrazov. Baj je že v lanskem avgustu obtoženec med potjo, ko je šel k sodišču v St. Lenart odsedel svojo kazen, nekim znancem izjavil, da bo po povratku iz zapora

vse one, ki so mu pripomogli s pričevanjem do te kazni, postrelil.

Navidezno pa je ostalo prijateljstvo med obtoženecem in sosedom nerazrušeno. Bilo je 17. novembra preteklega leta, ko se je mudil Karel Škofič pri današnjem obdolženecu. Nekaj časa so med prijateljskim kramljanjem pih jabolčnik, nakar je obdolženecva mati naglana obdolženca in njegovega brata na njivo repo pulit, čemur sta se pa fanta uprila in je obdolženec celo mater sunil tako močno, da je padla. Mati je pobrala kos opeke in mu jo vrgla v glavo, da je pričel močno krvaveti. Tedaj je priskočil pokojni Karel Škofič in hotel bajje udariti mater, kar pa je preprečil obdolženec. Med obema mladeničema je nastalo sovražno razpoloženje, zavrela jima je kri in planila sta v stan, vsak po primerno orožje, s katerim sta se vrnla na dvorišče, ki je postalo nekaj trenutkov pozneje pozorišče krvavega zločina. Dočim je dvignil pokojni Škofič desnico s cepcem in hotel udariti nasprotnika po glavi, je ta nameril proti njemu lovsko puško in tudi že sprožil. Strel je zadel Karla Škofiča v trebuh in mu razmesaril vsa čreva. Karel je klenil na kolena in se oprl z rokama ob tla gnojnične jame, nato pa se je dvignil in odšel, držeč se za trebuh, domov, kjer je čez poludrogo umrl. Poškodba je bila po izjavi zdravnikov, ki sta obducirala truplo, absolutno smrtna in bi bila vsaka, tudi takojšnja zdravniška pomoč brezuspešna.

Na prijavo svojega brata in očeta je bil današnji obdolženec aretiran. Pri zaslišanju je izjavil, da sta se s pokojnim Karlom Škofičem ruvala in je pripisati le nesrečnemu naključju, da je tedaj pokojnik zgrabil za cev puške in jo obrnil proti sebi v trenutku, ko se je puška nehoti sprožila. Vsak namen poškodovanja ali uboja pokojnika obdolženec odločno zanika.

Senatu je predsedoval s. o. s. Zemljič, prisodniki so bili s. o. s. dr. Tombak, Lenart, dr. Kotnik in dr. Čemer. Obtožbo je zastopal vsji državni tožilec dr. Jančič, obtoženca pa je zagovarjal odvetnik dr. Rapoc. Senat je spoznal Franca Škofiča za krivega zločina v smislu obtožnice in ga je obsodil na 18 let robije in trajno izgubo častnih državljanskih pravic.

Ob grobu

Miroslava Pučelika

Frani, 21. marca.

V nedeljo popoldne, ko je božje solnce tako ljubko lilo svoj zlati žar z neba, se je v idiličnem, z vinskimi grčiči in vedno zelenimi gozdič obdanem Framu zbrala ogromna množica ljudstva, da spremlja nekajnega nadučitelja krčevinske narodne šole na zadnji poti. Špalir so mu naredili domači Škoki in gawci, kar trlo se je Framčanov, od blizu in daleč so prispeli v velikem številu tovariši in tovarišice, prav častna je bila udeležba iz Maribora in Krčevine, kjer je l. 1926 završil šolsko službo, ki jo je kot izborni vzgojitelj in upravitelj skoraj 36 let opravljal nad vse taktno in vneto. Med mnogimi odličnimi

grenična Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najdalejnjeje odvajalno sredstvo.

Danes nepreključno zadnjokrat
ob 4., ¼8. in ¼10. uri zvečer

Hitite in ogledjte si novo sarmantno in temperamento filmsko divo

Frančiško Gaal
v svojem prvem in velezabavnem filmu

PAPRIKA

Bomba smeja! Film, o katerem govori vsa Ljubljana!

Kot dopolnilo največjosti Ufa zvočni tednik in kulturni film »Na vrhovih planinskih gozdov«

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Razločnost Vaše govornice

in blagoglasje
Vašega glasu sta odvisni od zdravih zob in popolnega zobovja.

Negujte stalno zob z ODOLom in ohranili boste zdravo zobovje do visoke starosti.

udeleženi so bili gg.: podban dr. Pirkmajer, sreski načelnik Makar, dekan Sagaj iz Hoč, monsignor prof. Vreže, šolska nadzornika Koropec in Tomažič, nadzornik Senkovič, ravnatelj Priol in drugi.

Po blagoslovitvi trupla pred hišo žalošni se je poslovil od pokojnika domači šolski upravitelj g. Ivanuš otroci pa so zapeli ganljivo »Spomladi vse se veselje...« Nato se je dolgi sprevod, ki ga je vodil msgr. Vreže, pomikal na prijazno framsko pokopališče. Po obrednih molitvah je izpregovoril prvi v srca segajoče besede pokojniku v zadnje slovo g. prof. Vreže. Kot drugi govornik ob odprtem grobu je v jedrnatih besedah slikal pokojnikovo lepo življenje in vzorno delovanje v daljšem, izčrpnem govoru g. nadzornik Senkovič. Podčrtaval je zlasti, da je bil pokojni Pučelik res vzgojitelj po božji milosti, eden izmed najboljših svojega stanu. S svojim taktnim, prijaznim nastopom, si je znal pridobiti ljubezen in vdanost učencev, tovaršev in tovarišic ter ljudstva, med katerim je v narodnem duhu deloval skoraj 27 let. Znan in priljubljen je bil po svoji dobrodelnosti za revne viničarske in delavske

otroke v družbi pa po svoji zgovornosti, šaljivosti in vsestranski načitanosti. Njegova upokožitev je zapustila vrzel v Krčevini in Mariboru, njegova smrt istotako v Framu. — Šolski upravitelj g. Hren, znan ogrobni govornik, se je poslovil od Pučelika v imenu stanovske organizacije JUU ter ga je prikazal kot izbornega delavca v učiteljskem društvu. Slednjič je še zapel žalostno domači mešani pevski zbor ter ad hoc sestavljeni moški zbor učitelstva, ki mu je pri večno lepi »Vigred« pomagal kot odlični prvi tenorist g. dr. Gorišek od Sv. Lenarta.

Zdaj počivaš, dragi Pučelik, na solnjeni višini nad Framom. Končana je Tvoja pot, toda ostavi si za seboj svetel spomin. In v spominu vseh, ki smo Te ljubili in čislali kot moža-poštenjaka, značajnega, živčnega za resnico in pravico, boš živel do dolga leta, dokler bodo bila naša srca Radu bomo prihajali k Tebi in Tvojemu prvemu starejšini g. Pirkmajerju na obisk in obujat lepe spomine, kadarkoli nam bo mogoče. Lahka Ti zemlja in idiličnem pokopališču, v kraju, kjer si prmo loco bil sejalca žlahtnih naukovi!

Uspehi lanskega tujskega prometa

Ljubljana, 21. marca.

Kakor kaže statistika Zveze za tujski promet, obisk tujcev v letovisčih in drugih za tujski promet važnih krajih Slovenije v letu 1932 ni kdo ve kaj nazadoval nasproti obisku v prejšnjem letu. Število tujcev, ki zlasti v poletnih mesecih prihajajo uživati lepote naših pokrajin, naših jezer in naših gora, tudi lani vkljub občutnim oviram mednarodnega gospodarskega prometa ni hudo padlo, pač pa izkazuje gospodarska kriza večji vpliv na število prenočnin: naša letovišča imajo stalen kader svojih gostov, ki jim niti kriza ne more zabraniti, da ne bi prišli k nam na svoj obvezni vsakoletni odhodi, pomanjkanje gotovine jim v teh kritičnih razmerah samo ne dovoljuje da bi se na letovanju mudili tako dolgo, kakor prejšnje čase.

Lani je letovišča in druge prometne kraje v naši banovini obiskalo vsega skupaj 116.201 tujec, ki so se pomudili pri nas 576.789 dni (oziroma, ki so plačali po naših hotelih in prenočiščih prav toliko prenočnin). Poslovno se jih je mudilo med nami 21.656. Največ, to se pravi, dobrna tretjina med njimi je bilo Jugoslovcem (86.865), potem si po vrsti sledijo Avstrijci (9844), rajhovski Nemci (4751), potem Čehoslovaki (4724), nadalje Madžari, Američani, Francozi, Poljaki, Angleži, Nordijci. Zastopani so prav vsi kontinenti: iz Afrike se je oglasilo pri nas 23 tujcev, iz Azije 8 in še celo iz Avstralije 2.

Kakor drugod, tudi v tujskem prometu vodi Ljubljana skoraj polovico vseh tujcev, ki pripotujejo v Slovenijo, se ustavi v Ljubljani (48.587). Procentualno prihajajo v Ljubljano največ po poslovnih opravkih (10.872). S tem v zvezi je tudi dejstvo, da se tuji združujejo v Ljubljani razmeroma le malo časa, povprečno 2 do 3 dni (111.052 nočnin). Nad polovico oseb,

ki so lani obiskale Ljubljano, je bilo iz tuzemstva in sicer največ iz Avstrije, Italije, Nemčije, Francije in Madžarske.

Med našimi znanimi letovišči je seveda na prvem mestu Bled, ki je lansko leto imel 15.744 gostov. Povprečno se je letovišar mudil na Bledu po 11 dni (vsega skupaj 174.465 nočnin). Nad polovico blejskih letoviščarjev je bilo iz Jugoslavije, izmed inozemcev pa so na prvem mestu rajhovski Nemci, Avstrijci in Čehoslovaki.

Za Bledom je naše najbolje obiskano letovišče in zdravilišče Rogaska Slatina, ki je imela lani 6003 letoviščarje (79.659 nočnin). Slatino obiskujejo največ gostje iz Jugoslavije, med inozemci pa je največ Madžarov in potem Avstrijcev. Nadaljni naši največji letovišči sta Kranjska gora (39.093 nočnin) in pa Dobrna pri Celju (27.108). Nad 10.000 nočnin izkazujejo se: Celje, Rateče-Planica in Kamnik. Le malo zaostajajo za to število: Radenci, Dovje-Mojstrana, Ptuj, Jezerško, Laško, Bohinj-ska Bistrica. — Razmeroma enako dobro pa so odrezala tudi vsa druga naša znana in priznana letovišča. Celotna bilanca torej kaže, da je lanska tujski promet v Sloveniji vkljub neugodnemu pričakovanju dosegel prav zadovoljiv uspeh.

Pri železniških težkočah, zgaji, zmanjšanim občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi udov, zaspanosti, povzročijo kozarec »Franz Josefove« greniče takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefova« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi železničnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

KULTURNI PREGLED

Naše knjižnice in problem osred. biblioteke

V najnovšem »Glasniku Muzejskega društva« je izšla razprava ge. doktorice Melite Pivec-Stele »Naše knjižnice«, ki je prvi poskus, da se statistično dožene stanje javnih knjižnic v Sloveniji.

Gradivo, ki ga je avtorica nabrala preko pisemne ankete, je razdelila po značaju knjižnic na tri dele: znanstvene in strokovne knjižnice, šolske knjižnice, ljudske in društvene knjižnice.

V naši banovini imamo te-le znanstvene in strokovne knjižnice:

Državna študijska (prej licejska) knjižnica v Ljubljani. Študijska knjižnica v Mariboru. Knjižnica Narodnega muzeja v Ljubljani. Knjižnica Etnografskega muzeja v Ljubljani. Knjižnica Muzejskega društva v Ptuj. Knjižnica teološke fakultete v Ljubljani. Semeniška knjižnica v Ljubljani. Knjižnica ljubljanskih bogoslovcov. Frančiškanska knjižnica v Ljubljani. Bogoslovna knjižnica v Mariboru. Profesorska biblioteka in knjižnica v Ljubljani. Društvene knjižnice slededih seminarjev: narodnozgodovinskega, kazenskopravnega, javnopravnega, seminarja za mednarodno zaebovo pravo, pravnozgodovinskega seminarja in civilnopravnega seminarja. Nadaljuje knjižnice so: Centralna knjižnica v Ljubljani, knjižnica kr. banske uprave v Ljubljani,

knjižnica manjšinskega inštituta, knjižnice nadaljnjih seminarjev, in sicer za teoretično filozofijo, pedagoškega, matematičnega, historičnega, umetnostno-zgodovinskega, arheološkega, za slovensko filologijo, romaničnega, germanističnega, klasičnega, za primerjalno zgodovino književnosti, lingvističnega seminarja. Dalje imamo v Ljubljani še knjižnico znanstvenega društva za humanistične vede, Spomeniškega urada, Geografskega inštituta, Geografskega društva, Zoološkega inštituta, Botaničnega inštituta, inštituta za uporabno matematiko, Fizikalnega inštituta, Mineraloško - petrografskega inštituta. Kemičnega inštituta, inštituta za geodezijo. Inštituta za tehniško mehaniko. Inštituta za elektrotehniko. Inštituta za strojništvo. Inštituta za ojačen beton in stavbo mehaniko. strokovno knjižnico inštituta za visoke gradnje, ročno knjižnico Inštituta za ceste in železnice, knjižnico Inštituta za vodne zgradbe. Inštituta za arhitekturo, knjižnico Ognjišča akademikov arhitektov, knjižnice inštitutov: anatomskega, fiziološkega in histološkega.

V drugem poglavju je naštetih 51 šolskih in dijaških knjižnic na raznih srednjšolskih zavodih Slovenije; zaradi obsežnosti jih ne bomo navajali podrobno. Opozarjamo pa na pregled ljudskih in društvenih knjižnic.

Iz Ljubljane so podatki o teh-le knjižnicah: knjižnice Delavske zbornice, »Svobode«, Prosvetne zveze, Zveze kulturnih društev, Jugosloven. sokolske matice, Sentjakobska knjižnica, Dvorska knjižnica, knjižnica Francoskega inštituta, knjižnica Društva za pročiščanje angleškega jezika. Mečna knjižnica, knjižnica Kmetijske družbe, državna knjižnica Splošnega ženskega društva. Iz Maribora: knjižnica Delavske zbornice, Prosvetna knjižnica, knjižnica KD, Ljudska knjižnica, knjižnici francoskega kročka ter Društva prijateljev angleškega jezika in prosvete. V Celju: javna mestna knjižnica, v Kranju knjižnica Kročka prijateljev Francije.

Te podatke bi bilo treba še v marsičem izpopolniti; zlasti pogrešamo omembe največje javne ruske knjižnice v Sloveniji, ki jo vzdržuje Ruska Matica v Ljubljani.

Številčno stanje naših knjižnic je po avtorici sledeče:

61 znanstvenih in strokovnih knjižnic s 413.027 zvezki, 51 šolskih knjižnic s 198.963 zvezki, 95 ljudskih in društvenih knjižnic s 353.377 zvezki, skupaj 207 knjižnic z 965.367 zvezki.

V statistiki se tudi omenjajo slovenske društvene knjižnice našega ločenega ozemlja pod Italijo, ki so vse uničene, odnosno zaplenjene.

O splošnem stanju naših knjižnic podaja avtorica to-le sodbo:

»Po tem pregledu lahko rečemo, da stanje naših knjižnic v predvojni dobi sicer ni bilo sijajno, da pa je ustvarilo dobro podlago za

nadaljnji razvoj. V to počasno a solidno enovanje je udarila vojna; deloma je uničila knjižnice direktno — v ožjem vojnem ozemlju — deloma jih je oškodovala indirektno v obliki splošnega zastoja. Ustanovitev narodne države je dala močno pobudo; ustanovljale so se nove znanstvene knjižnice, posebno z ustanovitvijo ljubljanske univerze, ljudske knjižnice, nove in stare, doživljajo močnejši razmah, in to kljub težavam povojnih let z devalvacijo denarja itd. Vendar se vrši ta razmah nemoteno le v jugoslovenski Sloveniji, dočim pomenj ista doba izven naših državnih mej počasno odpravljanje naših knjižnic. Prav v zadnjih letih pa je najvažnejši faktor v razvoju naših knjižnic — gospodarska kriza. S polno težo učinkuje pri knjižnicah, ki so izključno ali pretežno odvisne od državne dotacije, to je pri znanstvenih in šolskih knjižnicah; javlja se v nezadostnih prostorih, v pomanjkljivosti opreme, v redukciji knjižničarskih mest, v prepovedi vezave knjig. Knjižnice pa, ki razpolgajo s članarino svojih obiskovalcev, ljudske in društvene, ne občutijo v toliki meri posledice gospodarske krize. Zato je tudi razmerje med številom vezanih in nevezanih knjig pri nedržavnih knjižnicah bolj ugodno kakor pri državnih. Gospodarsko krizo občutijo sicer več ali manj knjižnice vseh kulturnih držav, pri naših knjižnicah, da je učinek tem hujši, ker njihovo stanje že pred nastopom krize ni bilo povoljno.«

Nato avtorica navaja nekatere posebne poteze v razvoju naših knjižnic. »Povsod se

kaže zanimiv pojav, v zvezi s splošnimi političnimi americanami, v novem pritoku knjig: slovenski narašča, pa tudi francoski kontingent se več v primeri s prej prevladujočim nemškim.« Napredek je tudi v opremljenosti v katalogizaciji.

Avtorica pa poudarja, da nimamo zakona o bibliotekah, zadostnega števila sistemiziranih bibliotekarskih mest, primeranih poslopij (državna licejska knjižnica stoji v tem pogledu pred katastrofo!), plače b'biotekarjev niso primerno urejene, nimamo urejene izmenjavne knjig z inozemskimi knjižnicami in zaradi pomanjkanja osebja tudi ne centralnega kataloga. »Bibliotečni problem, kakor ga je l. 1929. postavil prof. Kidrič, obojeji še danes v nezmanjšani meri; deloma se je celo poostrel.«

Problem naših javnih knjižnic je važen kulturni problem, zato smo se nekoliko zastavil: ob tej prvi, v danih razmerah skrbno izdelani statistiki slovenskih knjižnic. Prav posebno bi bilo treba v širši kulturni znanosti razpravljati o vprašanju knjižnic v Ljubljani kot vseučiliškem mestu in središču slovenskega kulturnega življenja. Osrednji problem pa je tu razširjenje in izgraditev naše največje, centralne biblioteke: Državne študijske knjižnice, ki se mora čim prej izpremeniti v vseučiliščno in dobiti nove, samostojne, res primerne prostore. Univerza brez velike vseučiliščne knjižnice je zelo nepopolna. Statistika ge. dr. Pivec-Stel nam kaže, koliko znanstvene literature je pri nas razdrobljena v majhne

Ne samo v Židovski ulici — odslej tudi v „Nebotičniku“

EAU DE COLOGNE
na dikg v vseh cvetnih dišavah

DROGERIJA KANČ

Domače vesti

42. pehotni polk proslavi rojstni dan Petra Preradoviča. V Bjelevaru je v nedeljo tamkajšnjih 42. pehotni polk proslavil spomin na rojstni dan velikega pesnika Petra Preradoviča. V vojašnici se je zbralo veliko število odličnih meščanov z zastopniki vseh civilnih oblasti ter delegati vseh nacionalnih in kulturnih društev. Vel. kralj je poslal pozdravno brzojavko. Slavnost je bila zaključena s mimohodom vojske, zvečer pa je bila slavnostna prireditev v Oficirskem domu.

Z beograjske univerze. Na medicinski fakulteti v Beogradu se je pred večeranjem vršila svečana seja. V navzočnosti profesorjev in susateljev medicinske fakultete je bila iz fonda Ružice, soproge inženjerskega polkovnika Nedeljkovića izročena nagrada 2000 Din za razpravo »Rak in tuberkuloza« dr. Dragoslava Sandića. Navzoči so na navdušenim ploskanjem pozdravili častno odlikovanje mladega doktorja medicine, ki je že tudi prej bil odlikovan za svoje temate iz medicinske znanosti.

Zaloga najlepših damskih plaščev v Ljubljani

A. PAULIN, Kongresni trg št. 5.

Profesor Kandić Rajko na drž. realni gimnaziji v Ptujju in premeščen na drž. realno gimnazijo v Kočevju. Premeščen je prof. Kandić Ivan z realne gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Novem mestu. Za supleto so postavljeni diplomirani filozofi: dr. Fran Zwitter na klasični gimnaziji v Ljubljani, Logar Janez na I. realni gimnaziji v Ljubljani, Jarc Janko na realni gimnaziji v Novem mestu, Tratar Vlada na II. realni gimnaziji v Ljubljani, Kapler Marija na realni gimnaziji v Kočevju, Exl Silva na klasični gimnaziji v Ljubljani, Veselko Fran na realni gimnaziji v Ptujju, Borko Fran na klasični gimnaziji v Mariboru, Ljupčič Stanislav na gimnaziji v Mariboru, Juvanec Jožica na realni gimnaziji v Mariboru, Dobrovolje Fran na II. realni gimnaziji v Ljubljani.

Osebnost. Dr. inž. Franjo Kočvar, ravnatelj državne tekstilne šole v Kranju, ki je pred dnevi položil pri ministru za trgovino v Beogradu z odličnim uspehom državni tehnični izpit za pooblaščenega inženjerja kemične in tehnološke stroke, je potekal dan v Beogradu tudi še izpit za profesorja tekstilne in tehnološke stroke, istotako z odličnim uspehom. Čestitamo!

Zveza inženjerskih zbornic je v nedeljo imela glavno skupščino v Novem Sadu. Bila je sprejeta resolucija, ki se tiče aktualnih stanovskih vprašanj inženjerjev ter gradbene delavnosti sploh. Govorniki so poudarjali, da vedno bolj narašča število brezposelnih inženjerjev, zato nastaja potreba, da se odstrani tuji inženjerji, katerih ne potrebujemo, ker imamo dovolj svojih strokovnjakov. Skupščina je razveljavila stališče, da se mora omogočiti razmah privatni inicijativi, ker se bodo le na ta način dosegli želeni uspehi.

„Zvočni kino Ideal“

Premiera slajne šalotgre

Buster na fronti

V glavni vlogi

Buster Keaton

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

knjižnice, ki bi lahko ohranile strokovne priročne biblioteke, pač neizogiben inventar vsega znanstvenega inštituta, splošnejša dela pa naj bi se osredotočila v centralni knjižnici, t. j. v Državni študijske knjižnici.

Sedanje stanje naših knjižnic je relativno še dokaj zadovoljivo, vendar bo kriza baš na tem področju zapustila rane, ki bodo pozneje še dolgo krvavele. Z lepim knjižničnim materialom, ki ga že imamo, pa bo treba postopati racionalneje in njegove zaklade z dobro in emotno organizacijo bolj približati onim, ki hočejo iz njih črpati. Centralni katalog ljubljanskih znanstvenih knjižnic je nujna potreba; najbrž nanj ne bo treba čakati toliko časa kot na centralni katalog vseh znanstvenih knjižnic v Jugoslaviji, ki ga takisto zahteva razvoj našega znanstvenega dela in s tem vse naš kulturni napredek.

Ustanovilo se je Društvo prijateljev pravne fakultete, obnovila organizacija, ki se bo posvečala problemom nadaljnega izgrajevanja in izpolnjevanja naše univerze. Ali se ne bi tej hvalevredni inčijativi pridružila še ena, namreč javno organizirana skrb za interese naše Državne študijske knjižnice kot osrednje slovenske biblioteke, varuhinje vseh naših literarnih zakladov, vsega, v čemer sta papir in tiskana črka zajela slovensko besedo? Ta knjižnica se danes teni v povsem neprikladnih prostorih; njena žitarnica, ki je vedno dobro obiskovana, bi bila komaj primerna za predvojnega razmere, ne pa za vsučilniško mesto, za središče naše kulture! Vsi njeni prostori so zabasani s knjigami, v nekaj letih ne bo več niti pediti prostora za nove knjige. Kaj potem?

Osebnost. Ravnatelj dvorakih lovišč inž. Ciril Dimnik je imenovan za šumarskega svetnika ter stalno dodeljen na službovanje upravi dvora.

Promocija. Na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu je bil pretekliti petek g. Ivan Amšel promoviran na čast doktorja ekonomsko-komercialnih znanosti.

Izlet v Dalmacijo in Grčijo. Jadranska plovitva na Sušaku priredi prvo letošnje potovanje s Sušaka do Pireja, ki bo trajalo enajst dni. Odhod s Sušaka bo dne 11. aprila z udobnim parobrodom »Kardardorje«. V Pireju ostane dva dni, da bodo izletniki lahko posejili tudi Atena.

Gospodarsko-prosvetni dnevi 25.—27. t. m. v Konjicah. Na pobudo sreskega kmetijskega odbora se bo vršila v Konjicah velika gospodarska prireditev v znamenju kmetijske misli, državnega edinstva in narodne sloge ob sodelovanju vseh gospodarskih in narodnih organizacij konjskega sresca.

Sporod. v soboto, na praznik 25. t. m. ob 9. svečana otvoritev vinske razstave in vin, skega sejma po zastopniku kr. banske uprave. Otvori se tudi letarska razstava, vse v dvorani Okrajne hranilnice v Konjicah. Ob 11.15 manifestacijski šoh na trgu pred Okrajno hranilnico. Govorili bodo narodni poslanci in drugi javni delavci. Ob 14.30 kmetijsko zborovanje s strokovnimi predavanji v telovadnici deške narodne šole.

V nedeljo ob 9. bo zborovanje kmet. ske mladine v dvorani Narodnega doma.

Ob 14.30 bo zborovanje trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev s poročili strokovnjakov.

Po zborovanju obisk vinske razstave. — V ponedeljek pa bo ob 10. v Narodnem domu zborovanje učiteljskega združenja za srez Konjice s predavanjem: »Učiteljstvo in kmetijstvo. Popoldne obisk vinske razstave, ob 19. zaključek. Vse dni se bodo prikazovali v odmorih posamezni prizori v sokolskem lutkovnem gledališču, nastopi tudi sokolski orkester in godbeno društvo »Dravinje«. Vse našo javnost vabi na obilen obisk združenih prirediteljev odbor.

Pevsko društvo »Zora« v Karlovcu je v nedeljo imelo svojo petindevdeseto glavno skupščino, na kateri je med drugim bil storjen sklep, da bo društvo letos proslavilo svoj častni jubilej. »Zora« ima sedaj 70 izvršujočih, nad 100 podpornih članov in 30 ustanoviteljev.

Visoka starost. Kakor poročajo iz Zupanje v savski banovini, je nevarno obolela seljakinja Kata Pucaničeva, ki je preteklo jesen dosegla 109 let starosti. Kakor je iz porumenelih dokumentov razvidno, se je rodila 1823. na Moravskem. V Hrvaško je prišla s svojim očetom, ko je bila stara sedem let. Rodbina se je nastanila v Babini Gredi, kjer se je poročila 1848. z opankarnikom Kristijanom Baumstejnem; ko pa je v vdovela, se je v 60. letu drugič omočila. Otok ni imela. Ob neki negodi si je leta 1916. zlomila obe nogi. Zanimivo je, da so stari pred nekaj leti zrasli tudi novi zobje. Vidi se dobro, ter še brez očal krpa nogavice in perilo.

Pogrešanci iz svetovne vojne. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve naslednji pogrešanci iz svetovne vojne: kmet Franc Novak iz Prosečke vasi, poljedelec Ivan Ferencak iz Odrancev; kazniški paznik Franc Zidar iz Maribora, poljedelec Jurij Ferencak iz Odrancev, krojač Matija Imenšek iz Poljčan, poljedelec Janoš Mikola iz Gorice, želar Jože Zelenjak iz Zraba, poljedelec Stefan Gerlec, iz Petanjcev, čevljar Franc Lončar iz Vaneč, posestnik Franc Dšuban iz Tišine, posestnik Miha Zrinski iz Bodonca, poljedelec Stefan Florjan iz Večeslavca, posestnik Andrej Murko iz Sela, sin posestnika Ivan Eberhard iz Poličke vasi, sin posestnika Andrej Koren iz Velike Varnice, posestnik Šandor Fujs iz Domanjševca, poljedelec Josip Šadi iz Večeslavca, posestnik Nikolaj Reček iz Dolnjih Slavečev, poljedelec Franc Car iz Radovca, Kar iz Dolič, posestnik Matija Bence iz Ropca, posestnik Alojzij Šampelj iz Dolnjih Slavečev, viničar Stefan Vincetič iz Litmerca in sluva Jakob Tertinek iz Studencev.

Zgraditvi novega poslopja se je razpravljalo že ponovno, obstoječi tudi načrti. Mišlomo, da ni premalo razumevanja za to nujno kulturno potrebo Ljubljane, toda zadeva vzbje temu zastaja in se je samo bat, da bo kriza odrodila zidanje knjižničnega poslopja v nedogledno prihodnost, ko bo napovedovana katastrofa študijske knjižnice že dejstvo, vsej naši kulturi škodljivo dejstvo.

Zato bi bilo treba v tej ali oni obliki poživiti javno zanimanje za našo osrednjo in vseučilniško biblioteko, da organizirani zanimanje in skrb zanjo, govoriti o nji po tisku, radiu, na predavanjih, angažirati zanjo vso javnost in zlasti odločilne politične kroge. Zadeva se mora ganiti z mrtve točke, vzbje krizi in štednji je treba najti sredstva za novo, dostojno stredo naše osrednje biblioteke in iz nje čim prej urediti našo vseučilniško knjižnico.

Razstava slik Matije Jame

Preskopo mi je odmerjen prostor, da bi mogel podati dostojno poročilo o vtiških, ki jih je napravila name ta pomladna razstava našega večnega ikalca.

Ne! Nisem se namenil, da bi se postavil v pozv recenzenta ter zavilav in zamotane, nekončne in neprevajljive periode anemij recenzentske miselnosti (kar se v naši zemlji tako pozosto ponavlja) — res ne: saj sva z mojstrom ugotovila, da nosi mala, solca polna pokrajina št. 62. — letnico mojega visokopostovaneva rojstva. —

Nisem hotel z besedno povodnijo poudarjati znova in znova, da me je »Senkavž (25) iekreno navdšil — in prav tako skravce pri vodci (52), ki so vse kaj več, kot bežna im-

Naj bo gospod, obrtnik ali hlapčič eno pohvalijo vsi in povsod:

»Boljše jedi pač ni kot je čevapčič, ampak pri Slamiču — kje pa drugod!«

Oče sedmih otrok skočil v morje. V ponedeljek zvečer je v Splitu skočil v morje delavec Luka Karčić, oče sedmih otrok, ki pa je brez posla in zaslužka. Pasanti so ga s čolnom potegnili iz vode in mu rešili življenje. Reče je izjavil, da njegovi otroci gladujejo, a on jim ne more kupiti kruha.

Joka se za človekom, katerega je umoril. Mirko Stankič in Račo Zenar iz Idvra pri Pančevu sta nedavno popivala ob Jutra do mraka. Oba pijana sta se pred gostilno sprla. Stankič je iz žepa potegnil nož in hitel za Zenarjem, ki je skušal ubežati. Dohitel ga je in ga večkrat zabodel ter je Zenar umrl zaradi velike izgube krvi. Ko je opazil, da je Zenar mrtev, je začel plakati in poljubljati mrtveca. Stankič je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Vlom v Dravljah. V spalno sobo čevljarkega mojstra Josipa Škofa v Dravljah 35., je vломil mesarski pomočnik Lojze F. Prečnovalč je tamkaj pri raznih posetnikih in slednjič prošil prenočišča tudi pri Škofu. Odnesel je iz stanovanja novo črno suknjo, par otroških plaščkov, sive hlače in različne dragocenosti v vrednosti 2500 Din. V Zgornji Šiški je prodat staro kolo nekemu čevljarškemu pomočniku. Kolo je zadal policija zaplenila, ker je bilo bržkone ukradeno.

Med nešetnimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutros«, zagotovite svojem podporo.

Med tatvine v Kamniku in okolici.

Tatvine v Kamniku in okolici. Te dni je znanjalo iz veže okrajnega sodišča v Kamniku skoro novo kolo znamke Aiglon št. 62986. V zgodnjih jutranjih urah je bilo vlomljeno v kamniško lekarno. Tat je prišel v hišo skozi vežna vrata, katera si je odprl najbrž z vitrihom. V lekarni je prebrskal nekaj predalov in pobral iz blažajne ves denar. Vendar plen ni bil velik, ker je bilo v blagajni komaj nekaj okrog 300 Din. Vidi se, da je moral tat dobro poznati razmere v hiši. V Godiču pri Kamniku je bilo že v začetku marca izvršenih več tatvin, pri katerih so tatovi odnesli iz nekega milina dve vreči moke, drugod zopet špeh in mесо, pri dveh gospodarjih pa kokoši. Kmalu po teh tatvinah je zopet neznan tat obiskal tri kmetije, ki predsvajajo vas Kršič pri Godiču. Prežal je na trenutke, ko odhaja hišni gospodar v tovarno na delo. Takrat se je spazil na tiho v sobo, v kateri je spala domača hčerka. Pregledal je vse omare in mizo, ker pa ni našel denarja, se je zadovoljil z dvema zlatima prstanoma. Nato je

Premiera v četrtnek

ANNI DONDRA

Baby ljubi.

V tem filmu gostuje tudi slaviti pevski ženski jazz-zbor

Singing Babies

Elitni kino Matica

obiskal še ostali dve hiši na Kršiču. Ker tudi tu ni dobil denarja, je vzel nekaj malenkosti Sodiho, da je bil to isti tat, ki je v začetku meseca izvršil vse tatvine v Godiču. Zna se tako spretno skrivati in je pri svojem delu tako previden, da ga ne morejo izslediti. To ga je navdalo s tako samozavestjo, da upirajarj vlope že kar ob belem dnevu. V petek popoldne je vlomil pri posestniku Francu Humarju na Godiču. Ko domačih ni bilo doma, se je spazil v podstrešje in napravil majhno revizijo v hiši. Iskal je denar, pa je imel zopet smolo, da je v vseh predalih, omarah in miznicah našel samo 16 Din v žepu zimske suknje. Da pa ni prazen odšel, je vzel več kosov svinjine in špeha.

Gradbena delavnost v Splitu. Tekom lanskega leta je bila v Splitu gradbena delavnost zelo živahna, ker so lastniki gotovine dvigali denar iz bank ter ga nalagali v gradbah stanovanjskih poslopij. Letos pa je gradbena delavnost v Splitu, kakor tudi drugod močno padla in vlada zaradi tega velika nezaposlenost v gradbeni stroki.

K poročilu o požaru v litijski predmestni nas prosti vodstvo podjetja, da objavimo:

»Požar je nastal v oddelku za mešanje bomba, kjer pa se ni nahajala nobena preja in je bil v najkrajšem času lokaliziran. Naslednji dan ob 5. popoldne smo začeli zopet redno obratovati. 8 naših delavcev je utrpelo zastrupljenje z dimom, kateri pa se po 24 urnem bivanju v bolnici nahajajo sedaj že vsi v domači oskrbi in so delno že ozdraveli. Vso gasilno akcijo je vodil naš nadmojster g. Dentš s pomočjo obratnega mojstra g. Spiezza, medtem ko je g. dr. Orel z g. Glačjo prevzel skrb za ponesrečene delavce.

Pri šalterju ste v vedni nevarnosti nalezljive hripe. Najdiskretnejše in najboljše varstvo pa vam nudijo okusne pastile Anacot dr. Wandera, ki se dobivajo v vseh lekarnah za 8.— Din.

Občni zbor Tujsko-prometnega društva v Kranju bo jutri ob pol 20. v knjižnici dvorani Narodnega doma v Kranju želi se polnoštevilna udeležba vseh zainteresov.

Oblike in klobuke kemično čisti, barva, pisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

Zadruga knjigovozov itd. v Ljubljani je izvolila na izrednem običnem zboru za svojega prvga častnega člana g. Ivana Dežmana, ravnatelja knjigovoznice Jugoslovanske tiskarne. Bil je med ustanovitelji zdruge, odbornik od početka in bivši načelnik g. Ivan Dežman, priznani vsečak knjigovozske obrta je izvolitev v polni zaslužil. Člani zdruge so mu priredili v soboto 18. t. m. častni večer v gostinji pri »Sokolu«. Pred škofijo Med krasnimi govori mu je bila izročena umetniško izdelana diploma častnega članstva.

Priradostolna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo si je pridobila za svoje deveto poljudnoznanstveno predavanje, ki ga priredi v četrtek, dne 23. t. m. (večerni predavanje) se t. m. razveljavljen, ker je bil objavljen zaradi nesporazuma) ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, g. dr. O. Rey, ki bo govoril o svojem potovanju po francoskem Maroku, pokazal ljudi in običaje, noše, navade itd. Govoril bo pa tudi o pokrajini sami in kako gleda nanjo naravoslovec. Ker predavanja o potovanjih širijo obzorje vsakogar in nudijo onim, ki sami ne morejo potovati, vsaj malo nadomestila, vabi sekcija vse, ki se zanimajo, na čim številnejšo udeležbo. Vstopnina običajna.

Zveza naprednih Jugoslovanskih akademskih starešin bo imela občni zbor v petek ob 20. v restavraciji »Zvezdic. V smislu Zvezinih pravic pripada letos predsedniško mesto starešinskemu društvu »Triglav«.

Vabilo na ustanovni občni zbor krajevne organizacije Narodne Odrbane za Sv. Jakob-Trnovo, ki se bo vršil 24. t. m. ob 20. v gostilni Čišnovar na Dolenjski cesti.

Občni zbor šentjakobsko-trnovske moške podružnice CMD bo 23. t. m. ob 20. v gostilni pri Patruhu na Dolenjski cesti z običajnim sporodom. Vsi člani in prijatelji podružnice so vljudno vabljeni.

Prosvetno-družabni večer »Krkec« se bo vršil v petek 24. t. m. pri Mikliču. Sporod: 1.) Cervantes: Don Kihot. 2.) Koloriranih skiptičnih slikami. 3.) Mitrovo svetišče v Beli Krajini. 4.) Skiptičnih slikami. 5.) Godba jazz Odeona. Vstop prost. Brez vstopnine!

Čebelarska podružnica na Barju je bila ustanovljena preteklo nedeljo. K ustanovitvi je pripomogel šolski upravitelj Grčar. Svetnik Bukovec je predaval o čebelarstvu in čebelnih boleznih. Izvajanja g. predavatelja so navzoči poslušali z velikim zanimanjem. Novi podružnici želimo mnogo uspeha in napredka v čebelarstvu.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtih in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita krasen pripomoček.

Mendelssohnova simfonija v a-molu, op. 56, citira mnogo školskih napevov, kar ji navzile 38 minutni dolžini jemlje značaj simfonične seroznosti, ki je n. pr. v Schubertovih ali Schumannovih simfonijah tudi pogrešamo. Utruja pa tudi večno selkenciranje in vračanje melodičnih domislekov, za simfonijo nekam predrobni. Zoper glasbo Mendelssohna in Maxyberbera je v glavnen nastopil R. Wagner s svojim razpravo »Gegen das Judentum in der Musik«. Danes je skladba nekako slo let stara in se ji ta starost pozna. Škerjanc jo je v tempih pravilno pogodil, dinamično skrbno izdelal, intonacija je bila z malimi izjemami čista, kar je pri skladbah te dolžine (brez odmorov med stavki!) vsekaror zelo lep uspeh dirigenta in orkestra. Pomisliti je treba, da se v tem času skoraj vsi inštrumenti nekoliko razglase in morajo izvajajoči male diference sproti popravljavati.

Največji uspeh je imela de Fallova skladba »Noči v španskih vrtovih« za oblatni koncertantni solo-klavir in orkester. Pianist Ivan Noč je španske noči res poglobljeno interpretiral, orkester je zvenel bujno, živahnjsko, na mestih morda nekoliko preplošno na škodo sol sta. Nastrojavanje in tempa je orkester zadel imenitno. — Hrističevi plesi so v glavnen ritmični, folklorna zadeva in po zaslugi dobre, polne, neproblematične instrumentacije zvene živo, razigrano. Zdel sem si, da bi bili daljši, kar je vsekakor bolje nego obratno. Orkester jih je igral z vervo in perfektno.

Škerjanc je dirigiral vse na pamet in je partiture res obvladal. Poset bi lahko bil številnejši.

Slavko Osterc.

presionistična skica — da je čopič moža, ki je slika vse te pejzaže in portrete, umetniško pošten, neutrujen in sakanju vrednot in vedno nezadovoljen, vedno nemiren.

Ne! Namenil sem se bil, da ostro in počasi orisem profil moža, ki v teh dnevih ni zapustil, da mi niti ni pomislil na to, da bi zapustil — svojo mirno in neomajno linijo! Profil moža, ki stoji sam ob vhodu v svoje tiho svetlišče, ki ne toži, da je obisk premajhen, ki ne tarra, da proda premalo slik. Profil moža, ki ve, da ima svoj krog zvestih in mu ta zvest in zvest vrednosti njegovega iskanja in dejanja daje moč, da ne klone in ne križi nemožnato nad temi našimi enjastimi razmerami, ker bi bilo to nioga nevredno! Se to in ono sem bil namenil — pa zaenkrat mora ostati le teh par bežnih besed!

Simfonični koncert v Ljubljani

Zdruzena orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice in državnega konservatorija sta priredila v ponedeljek simfoničen koncert, ki ga je vodil Škerjanc, kot pianist pa je sodeloval pri eni točki Noč.

Brahmsova trodelna tragična »vertura, op. 81« je navzile temu, da je priljubljena skladba, za Brahmsova vendar zelo tipična, zlasti njegov asketski način instrumentacije. Nedavno je Stravinski izjavil, da je za Brahmsove skladbe taka instrumentacija edino možna, čeprav se izogiba vseh barvnih kontrastov. Orkester Z njo ni imel baš prehudih skrbi in je jo podal vedno, intonacijsko čisto, dinamično lepo odtebano.

Nikolaj Pirnat.

6. Mendelssohnova simfonija v a-molu, op. 56, citira mnogo školskih napevov, kar ji navzile 38 minutni dolžini jemlje značaj simfonične seroznosti, ki je n. pr. v Schubertovih ali Schumannovih simfonijah tudi pogrešamo. Utruja pa tudi večno selkenciranje in vračanje melodičnih domislekov, za simfonijo nekam predrobni. Zoper glasbo Mendelssohna in Maxyberbera je v glavnen nastopil R. Wagner s svojim razpravo »Gegen das Judentum in der Musik«. Danes je skladba nekako slo let stara in se ji ta starost pozna. Škerjanc jo je v tempih pravilno pogodil, dinamično skrbno izdelal, intonacija je bila z malimi izjemami čista, kar je pri skladbah te dolžine (brez odmorov med stavki!) vsekaror zelo lep uspeh dirigenta in orkestra. Pomisliti je treba, da se v tem času skoraj vsi inštrumenti nekoliko razglase in morajo izvajajoči male diference sproti popravljavati.

Največji uspeh je imela de Fallova skladba »Noči v španskih vrtovih« za oblatni koncertantni solo-klavir in orkester. Pianist Ivan Noč je španske noči res poglobljeno interpretiral, orkester je zvenel bujno, živahnjsko, na mestih morda nekoliko preplošno na škodo sol sta. Nastrojavanje in tempa je orkester zadel imenitno. — Hrističevi plesi so v glavnen ritmični, folklorna zadeva in po zaslugi dobre, polne, neproblematične instrumentacije zvene živo, razigrano. Zdel sem si, da bi bili daljši, kar je vsekakor bolje nego obratno. Orkester jih je igral z vervo in perfektno.

Škerjanc je dirigiral vse na pamet in je partiture res obvladal. Poset bi lahko bil številnejši.

Slavko Osterc.

Če Vas BOLI GLAVA ali ZOBJE, če imate MIGRENE ali NEURALGIJO ublažuje bolečine

Alconphen
Dr. Wandera

Orig. fijoła x 20 tabl. Din 20.—
1 tableta Din 1.50

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. politike in narodnega zdravlja S. Br. 17.429 od 3. oktobra 1932.

— Predavanje o bolniškem zavarovanju privatnih nameščenecv bo danes v okrilju Zveze društev privatnih nameščenecv v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti ob 20.

— Pomišli ni treba več klicati, zdaj jo imamo tudi uradno, po kolektarju Včerajšnji prvi pomladni dan je bil sicer še hladan, a vendarle sončen in jasev. Jutro je bilo nekoliko megleno, mrzel veter pa je razpodel oblake in nam v jasni približno močno zasnežene planine. Pomlad se uveljavlja tudi v znamenju obinega cvetja, da hodiše Ljubljanci že sedaj kar v trumah v prebujeno prirodu.

Adria prašek je boljši

— Ko je denar zapravljen, se je javil na policiji. Kakor smo svoječasno poročali, je bil prav grob osepeljen »Amerikanec« Gregor Lamovš z Viča, ki mu je odnesel delavec Maks Gašperlin hranilno knjižico. Mestne hranilnice z vlogo 60.000 Din Gašperlin je prodal knjižico nekemu zakonotmu mešetarju za 20.000 Din, nakar je odšel v družbi nekoga svojega prijatelja z denarjem na Hrvaško in v Dalmacijo. Tamkaj sta preživela par tednov v neprestanih zabavah, včeraj pa sta se naenkrat vrnila v Ljubljano, seveda že čisto brez sredstev. Gašperlin se je suh in skesan sam javil na policiji.

— Zasedovanja. Vrtnar Jože, poročen in star 30 let, je poveril na škodo Krekove gospodinjске šole v Šiški, okrog 350 Din gotovine, nato pa odinil po svetu. Petnajstletni učenc meščanske šole na Viču Adolf Kobler pa je že pred tednom odšel na deželo, menda na Dolenjsko, in ga došle še ni. So izsledili.

— Predlogi prsti. Na hodnik meščanske šole na Viču, se je vtihotopil tat in odnesel dijaku Milanu Dominku 300 Din vredno zimsko suknjo. Štotoško je bila ukradena 400 Din vredna suknja s hodnika meščanske šole v Mostah dijaku Stanku Musloviču. V Rožni dolini se je spazil neki berad v stanovanju Stanka Kneza in odnesel okrog 100 Din gotovine in pa blagajniške ključe.

— V skladišču glavne carinarne bo razprodaja predmetov, ki so preokradili letarinski rok, jutri 23. t. m. pod pogoji, ki so razvidni na objavi desk pred carinarnico.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 2730

Danes nepreklicno zadnjokrat!

Trije mušketirji

Po A. Dumasovem romanu
DOUGLAS FAIRBANKS

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer
Najnižje cene Din 2.—, 4.— in 8.—

— Sneg je zapadel v nočeh od 18. na 19. in od 20. na 21. t. m. na višjih hribih pri Celju in na Savinjskih planinah. Po zadnjem deževju v dolini in snegu na hribih je nastopilo hladnejše vreme. Savinja je narasla, a ni nevarnosti poplav.

— Gledališka predstava. Člani celjske »Socet« bodo uprizorili v nedeljo 26. t. m. ob 16. v Narodnem domu burko »Vražja misel« v režiji g. Cirila Veluščaka.

— Redna letna skupščina strelske družine v Celju bo v petek 24. t. m. ob 19. v klubovi sobi hotela »Hubertus« v Celju. Člani se pozivajo k polnoštevilni udeležbi.

— Slovenska starokatoliška služba božja se bo vršila prvkrat v Celju v nedeljo 26. tega meseca ob 9. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Službi božji lahko prisostvuje vsakdo.

— Novi grobovi. V ponedeljek 20. t. m. je umrl v Celju (Gosposka ulica 9) v starosti 64 let čevljarški mojster in hišni posestnik g. Ivan Prevošek. V celjski bolnici so umrli: 18. t. m. 59 letna brezposelna služkinja Katarina Krusičeva iz Nove vasi pri Celju, 19. t. m. 9 letni posestnikov

Iz Maribora

Zveza mladih inteligentov v Mariboru bo priredila jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice drugo predavanje v okviru svojega mladinskega cikla: Inteligenčna mladina po vojni. Predaval bo cand. prof. Bojc. Predavanje bo zelo zanimivo.

O novih smereh v zdraviljenju in pobijanju tuberkuloze bo predaval znani specialist za pljučne bolezni dr. Vani na rednem obnem zboru Protituberkulozne lige v petek 24. t. m. ob 20. v dvorani Nabavljalne zadruge državnih nameštencev. Ostala društva naprošamo, da pošljejo na občini zbor svoje zastopnike.

Ljudska univerza v Studencih. Jutri ob 19. bo predaval g. dr. Vrtovec o raku, največjem škodljivcu človeštva. Predavanje bo spremljal film.

Plinsko predavanje o avtozgonem varjenju je imel preteklo soboto na prošnjo tukajšnje poslovilnice zborničnega obrtno-spospevalnega zavoda g. inž. Knez iz kluba v prostorih bivšega kina Apola. Navzoča mladina, kakor tudi mnogoštevilni navzoči mojstri in pomočniki, so pokazali za predavanje ves smisel in se glasno zahvalili poživljajočemu predavatelju za njegov trud.

Zanimiv rekord mariborskega šoferja. Znani šofer mariborskega mestnega avto-busnega podjetja g. Ivan Drenofek je prevozil do danes z velikim avtobusom znamke »Saurer«, s katerim vozi večinoma na progi Maribor-Celje in obratno, že 300.000 km. kar je za vozilo sprično razmer na tej cesti nedvomno rekordno število. Avtobus je bil kupljen leta 1928. in je še vedno v dobrem stanju, kar je pa nedvomno glavna zasluga njegovega vodnika, ki mora pač znati z njim ravnati.

Komisijski pregled vseh motornih vozil za mesto Maribor in oba okraja bo v dneh od 27. do vključno 29. t. m. ob pol 15. na dvorišču garaže mestnega avto-busnega podjetja v Plinarniški ulici. Lastniki motornih vozil morajo prineseti s seboj spremetno knjižico o preizkušnji voza, odnosno prometno knjižico s potrjenim o plačanem državnem in banovinskem davku, uradno notrieno težo voza, šoferško legitimacijo in obrtno dovolilo, če opravljajo prevozno obrt oseb ali tovora. Takša za avtomobile znaša 60 Din, za motociikle pa 30 Din. Vsa vozila morajo biti očiščena in uporabna za vožnjo.

Zrtve napada. Preteklo nedeljo je napadel neki posestnik z Brega pri Hočah 26letnega posestnika Ivana Mernika iz Kraberca pri Komljah ter ga udaril s krampom na glavo. Mernika, ki je težko ranjen, ko morali preplati v mariborsko bolnišnico.

Primarij dr. Božidar Lavrič, kirurg ordinira v Cankarjevi ulici 10, od pol 3 do pol 5. popoldne.

Iz Ptuj

Ogenj. V soboto popoldne je začelo goriti na stanovanjski hiši na posestvu inž. Mosdorferja v Tramburgu Ogenj je uničil sosedni stol. Zahvala gre poizvednosti gasilcev iz Sv. Vida in pa vaščanom, ki so ognj pravočasno pogasili, da ni bilo nad 10.000 Din škode. K sreči je bilo tudi dosti vode, ker so v bližini štiri cisterne. Pred dnevi pa se je zbrala večja družba pri posestniku Krapši v Lesčah, kjer so kuli bližanje. Okoli tretje zjutraj so zapazili ogenj na gospodarskem poslopiju, a so ga že pravočasno pogasili in preprečili večjo katastrofo, ki bi povzročila za najmanj 50.000 Din škode. Sum požiga je padel na nekoga Matevca Zunra. Orožnikom je požig priznal, češ, da se je hotel maščevati nad funti, ki so ga nekako natepli in so bili tisto noč vsi zbrani pri Krapši.

Komaj 15 letnega nepridiprava so izsledili orožniki kot povzročitelja predzre matvine v Rogoznici na škodo gostinje, carke Marije Kosjive, kater je bil iz zaprega stanovanja ukraden poleg drugih dragocenosti tudi prstan večje vrednosti. Prstan in drugo ukradeno blago so orožniki našli pri komaj 15 letnem fantiču na Bregu pri Ptuj, ki je bil že tri leta v poboljševalnici pri Litiji. Fant je tatvino priznal in ga bodo najbrž spet poslali v poboljševalnico.

Tatvina starih prihrankov. Pri posestniku Majderju v Dubravi služi za hlapec Stefan Horvatič, ki je shranjeval v svojem kovčegu na podstrešju med drugimi prihranki in spomini tudi precej draga srebrnoga denarja. To srebrnogo je izvehal viničarski sin, Martin Trančar iz Hrastova v Halozah ter jo odnesel. Oskodovani hlapec je orožnikom v Zavrču opisal okoliščine izvršene tatvine in so orožniki kmalu izsledili tatu.

Napad s sekira. V ptujsko bolnico so ponoči pripeljali dinerjara Ivana Baumana od Sv. Lovrenca, ki je izpovedal, da je bil brez vsakega poviada napaden od nekoga Jakoba Kacijana. Ta ga je udaril s sekira točno močno po glavi, da mu je prebil lobanjo.

Kino predvaja danes ob pol 19. in pol 21. veselotigro »Kiki«

Novi grobovi

V ponedeljek okrog 23. ure je po kratki bolezni umrla v Ljubljani gospa Marija Vospersnikova, lastnica kavarnar na Sv. Jakoba trgu. Pokopina je bila splošno znana Ljubljancem, zlasti še starejši generaciji, ki se je spominja kot gostilničarke v bivši Virantovi hiši, v kateri je sedaj poštna direkcija. Po rodu Korušica je prebila največji del svojega življenja v Ljubljani ob strani svojega moža, ki je umrl pred nekaj leti, in pa svojih dveh sinov. Pridobila si je veliko število znanecv in prijateljev, ki so jo vsi spoštovali. Dočakala je lepo starost 72 let, bila pa je do nedavnega kakor vedno mravljično pridna in je žrtvovala nešteto noči za prosep svoje kavarne. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše za Starem trgu 34, na pokopališču sv. Križu. — V Ljubljanski bolnici je umrla gospa Leopoldina Nachtigalova, so progna kličavničarica državnih železnic. Pogreb bo jutri ob 16. — V Senci je g. sodnik Orožanu umrl sindek — edinec Siniša, ki je šel pet pomlad. Pokopali ga bodo jutri ob pol 18. — V zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani je umrl g. Joško Drenovec in ga bodo danes ob pol 17 spremljali k zadnjemu počitku. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Gospodarstvo

Naše tvornice za energijo

Namen tehnike je, nadomestiti človeško in živalsko živo silo z mehanično ali mrtvo silo prirode. Celotno vrsto mehaničnih in napornih del, ki so jih nekajd izvrševali stotisoči in milijoni sužnjev in tlačanov, so prevzeli moderni stroji, ki proizvajajo dobrih mnogo hitreje in neprimerno ceneje. Človeštvo se vedno bolj in bolj posvečuje duševnemu delu. Odtod imamo tako velik napredek. Mehanična energija prav v naprednih državah rapidno narašča v takozvani geometrijski progresiji. V povojnih letih se je letna proizvodnja mehanične

rovanimi delavci. Druhi obratov, ki električne energije ne proizvajajo, ampak samo oddajajo, imamo 8 s 36 zavarovanimi delavci. Po statistiki OUZD spadajo v to skupino tudi obrati za preskrbovanje z vodo. Takih imamo 9 s 30 zavarovanimi delavci. Skupaj ima ta industrijska skupina samo 83 obratov s 617 zavarovanimi delavci. Glede na število delavstva ostalih industrij ne predstavlja to niti poln odstotek. V tem pogledu je naša energetična industrija na zadnjem mestu. Celotna industrija tobaka ima skoro še enkrat več zaposlenecv.

Razvoj predmetne industrije pojasnjujejo naslednja števila o delavcih, zavarovanih pri OUZD v Ljubljani.

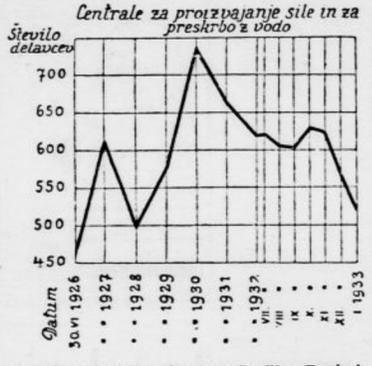

Table with 3 columns: Število delavcev, Datum, and Število delavcev. It lists employee counts for various dates from 30. junija to 30. januarja 1933.

energije ponekod skoro podvojlja. Zanimivo bi bilo vedeti kako se te reči razvijajo pri nas v dravski banovini. Vsakoletna statistika uporabljanih konjskih sil naših hi, drocentral, kalorinih central itd. bi nam to najbolj objektivno pojasnila. Brez dvoma smo napredni v povojni dobi tudi tukaj korak naprej, saj se električno omrežje stalno zgoščuje, vendar še daleč nismo zadostili potrebi.

Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani so zavarovani med drugim tudi delavci, ki so zaposleni v teh tovarnah energije ali konjskih sil. Njihovo število, zlasti relativno glede na ostale vrste delavstva, nam da neko sliko, koliko smo napredni v tem pogledu. Naj navedemo nekoliko zadevnih statističnih podatkov, ki se nanašajo na stanje 30. junija l. 1932.

Plinarn imamo 3 s 73 zavarovanimi delavci. Električnih central je 63 s 478 zavarovanih delavci.

Gospodarske vesti

Jugoslavija na lyonskem vselejmu. V našem paviljonu na mednarodnem vselejmu v Lyonu so v nedeljo proslavili dan jugoslovenskega gospodarstva pod predsedništvom bivšega predsednika francoske vlade Edouarda Herriota. Naš konzul Mandrč je pozdrvil Herriota, ki je v svojem odgovoru dejal, da ima Francija iskreno željo, da bi se trgovinske zveze z Jugoslavijo čim bolj okrepile. Te zveze bo pospešila in razstava v Lyonu, ki je sijajno urejena in kaže našo državo tako, da je vsakemu francoskemu obiskovalcu omogočeno seznaniti se s prijateljskim narodom in z izdeki, ki bi prišli v poštev za francoski trg. Beograjsko akademsko pevsko društvo je pri tej priliki predložilo koncert, ki je zelo dobro uspel. Po koncertu je imel veliki prijatelj našega naroda predsednik Paulus d'Orléans Marc Erio temperamenten govor na čast jugoslovenskemu narodu. Ves dan je potekalo v manifestacijah prijateljstva med Francojo in Jugoslavijo.

Izvoz v Brazilijo. Zavod za pospeševanje trgovine poroča, da je paroplovna družba Cosulich uvedla novo tovarno progo do Grao Para v Braziliji. Parniki trzbe bodo pristali v spliškem pristanišču 25. 7., 27. 9., 25. 10., 24. 11., in 29. 12. Naši najvažnejši proizvodi, ki se izvažajo v severno Brazilijo, so cement, opeka, šari, steklo, žemljeni izdelki, železna ruila, stroji, razni železni predmeti, žica, razni volneni in bombažni izdelki, papir za tisk, barvila in barve, zdravilna zelišča, marmar, obeljan in obdelan kamen, vino, maslinovo olje, masline, sadje, kondenzirano mleko razne sočivje, fižol in drugo. Izvozniki dobe podrobna pojasnila pri agentu te družbe Hliću v Splitu.

Zadružna elektrarna za Ptuj Breg in okolice je imela v nedeljo redni občni zbor, ki ga je vodil načelnik g. dr. Fermevc. Iz poročila načelstva posnemamo, da je za druga v minulem letu kljub krizi dobro gospodarila Omrežje je spet nekoliko povečala in izvršila nekaj hišnih instalacij. Raba vedno bolj narašča, tako da se je število žarnic povisalo nasproti letu 1931. od 9266 na 10.776, število motorjev pa od 174 na 198. Število združnih članov je naraslo od 605 na 617 in znanjšo vplačani deleži 301.750 Din. Kljub splošni krizi se je raba toka zvišala lan. za 17.855 kWh. Zadruga plačuje tok elektrarni 115 po 1.05 Din za kWh in ga zadruga daje zdej članom po 3.50 Din za kWh. Zadruga ima dolg le še pri Mestri hraničnici v Ptuj v znesku 494.583 Din. Spričo vzornega gospodarstva pa zadrugi se je kljub znatnim odplačilom, odpisom in hudi gospodarski krizi dosegel znesek 18.105 Din za izplačilo 6 odst. obresti na deleže poleg tega pa še 6201 Din za rezervni fond, ki znaša ob koncu leta lepo promnoženje 56.000 Din. Glede na to ugodno stanje sta načelstvo in nadzorstvo sklenili, da se znižajo cene toku krojačem, brivcem in šiviljam pri uporabi od 50 kWh na 3 Din; istotako se ne bodo pobirali več prispevki za števe. Pri tem ima zadruga izpadek na dohodkih pri znižanju cen za 90.000 Din, pri števeh pa za 70.000 Din, kar da skupno 160.000 Din. Za nadzorstvo je poročal član g. Kersch. Nato je občni zbor bilancno soglasno odobril in izrekel načelstvu in nadzorstvu izrečeno. Pri slučajnosti se je oglašil k besedi navnetelj g. Kveder, ki je stavlil predlog, da se zahteve zveze ob priliki revizije leta 1931 šim prej izvedejo. G. Šestan je stavlil predlog, da bi izkušala zadruga po možnosti uvesti električne štedilnike, ki se naš dačo članom s primerno amortizacijo na razpolago.

Trgovinska vojna Rumunije proti Nemčiji. Nemško zvišanje carine na jaja je tudi v Rumuniji vzbudilo nerazpoloženje proti uvozu nemškega blaga, saj je predstavil rumunski izvoz jaje v Nemčijo dolejš okrog 20% celotnega rumunskega izvoza to državo. Rumunsko oblastvo za kontingentiranje je na pobudo vlade, kakor poroča nemško časopisje, začelo prikriti trgovinsko vojno proti Nemčiji. Podrobnosti

Število delavcev je naraščalo pred gospodarsko krizo to je nekako do sredine l. 1931. To naraščanje sicer ni bilo enakomerno, ampak samo v glavnih potezah, katere so razni momenti perturbirali. Med gospodarsko krizo je število delavcev precej padlo, ker je zaradi omejitve obratovanja najrazličnejši industrijskih podjetij padla tudi raba energije. Gibanje števila zavarovanih delavcev od sredine l. 1932 dalje kaže sezonsko vaiovanje. Potrošnja energije bo glede na to v oktobru največja, pozimi, zlasti v januarju, pa najmanjša.

Število zavarovanih delavcev seveda ni popolnoma precizno merilo za produkcijo energije. Dobra organizacija zlasti v tehničnem pogledu omogoča ogromno produkcijo energije z majhnim številom delavstva. Poleg organizacije so odločilni ševeda tudi drugi moment. Vendar nam statistični podatki o zavarovanem delavstvu dajejo vseeno bolj ali manj dobro in zanesljivo sliko.

teh ukrepov niso znane, a dejstvo je, da je več rumunskih uvoznikov, ki so prošili za dovoljenje uvoza nemškega blaga, bilo zavrnjenih na ta način, da ugotinjo blago sicer lahko uvozijo, toda ne iz Nemčije, nego iz kakšne druge države. Celotno v prerinik, ko prošnje odklanjane. Po nemških vesteh je še šlo za uvoz specialnih strojev, so bile prošnje odklonjene. Po nemških vesteh je rumunška vlada naročila svojemu berlinskemu poslaniku, naj pri nemški vladi protestira proti zvišanju carine na jaja, ki ga Rumunija ne more brez nadaljnjega vzeti na znanje, zlasti ker je rumunska trgovska bilanca nasproti Nemčiji zelo pasivna. Postopek Rumunije pomeni v praksi zabranu uvoza nemškega blaga, ker so nemški proizvodi, ki prihajajo za uvoz v Rumunijo v poštev, pretežno podvrženi kontingentiranju.

Med Madžarsko in Jugoslavijo se vrše pogajanja o prenosu imovine naših državljanov mladoletnikov, ki so pod skrbništvom. Osebe, ki imajo v tem smislu terjatve nasproti pupilarnim blagajnam na Madžarskem, naj to prijavijo do 15 aprila letos našemu ministruv notranjih zadev. Kihirinski promet s Češkoslovaško. Terjatve češkoslovaških upnikov, izplačane od Zemske banke v Pragi iz jugoslovenskega kliringa, so do 17. t. m. dosegle število 10.522 (v tednu pred 17. t. m. 10.387). Predajmi na terjatve v kihirinskem prometu z Jugoslavijo so do nadaljnjega dovoljeni do 16.500.

Sejem krzna, zadnji v letošnjem letu. se bo vršil neprekidno 27. t. m. Kdor še ni odposlal blaga »Divji kožice, ljubljana, vselejme, naj to nemudno stori, da bo krzno do dneva dražbe na vselejmu. Hmeljarsko društvo za Slovenijo v žalcu bo imelo glavni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob pol devetih dovočne v Ročakovi dvorani v žalcu z običajnim dnevnim redom. Glasovalno in poslovotvalno pravico imajo le gg. delegati.

Občni zbor »Uniona«, hotelske in starianske d. d. v Ljubljani, bo 30. t. m. ob 16. v srebrni dvorani velehotela »Uniona« v Ljubljani. Udeleženci morajo položiti delnice vsaj do 24. t. m. v pisarni hotela »Uniona«.

Izvoz zlata iz Amerike. Iz New Yorka poročajo: Kot zaesljy znak, da se bančna kriza v Zedinjenih državah bliža koncu, se smatra dejstvo, da je izvoz zlata v vrednosti 8.5 milijona dolarjev v Italijo dovoljen s prvo licenco Federalnih rezervnih bank, ki je bila izdana izraz zabrane izvoza zlata. Domneva se, da bo zdej ameriška vlada splošno dovolila tujni poljubno uvažati odbitke od zaloge zlata v vrednosti 280 milijonov dolarjev, ki je bila pripravljena pred 4 t. m. Po naziranju newyorskkih finančnikov pa se bo vendarle dobišen del tega zlata pridržal, da se v primeru potrebe porabi za dolar.

Uvoz jaje v Češkoslovaško. Na seji devizne komisije v Pragi je bilo za mare dovoljenih nadaljnjih 7 in pol vagona jaje za uvoz v Češkoslovaško. Od prvotnega kontingenta ostane še kakih 20 vagonov, ki še niso cproščeni. Gospodarski ministri bodo na prošnjo trgovskih organizacij, ki opozarjajo na tendenco naraščanja cen, odločili, ali naj se dovolji še uvoz omejenega količine jaje. Glede kontingenta 163 vagonov za konserviranje je sklenila devizna komisija, da se mora 20 odstotkov te količine nakupiti doma v Češkoslovaški.

Italijanska trgovinska bilanca za prva dva meseca letos zela pasivna. Po italijanskih podatkih je znašala vrednost izvoza v letošnjem februarju 475.58 milijona fr (v lanskem februarju 616.83 milijona), a vrednost uvoza 606.01 milijona (v lanskem februarju 740.04 milijona). Prinanjkljaj v prvih dveh mesecih l. 1933 dosega 346.17 milijona nasproti primanjkljaju 329.55 milijona lir v enakem času lanskega leta. Dobave. Splošni oddelek železnice direktcije v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 52.000 pol konteptnega papirja in 15.000 pol pisarniškega.

ga papirja za litografijo. Vršik se bosia naslednji licitaciji: 24. t. m. pri komandi 45. pekotnega polka v Mariboru glede dobave 5400 kg masti, 1110 kg olja, 3000 kg zelja, 2700 kg čebule, 200 kg krompirja, 900 kg rezancev, 40 kg čaja, 1 kg kave, 400 kg sliv in 250 kg sočivja; 24. t. m. pa pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dnevnih dobav 1000 kg mesa.

Borze

21. marca. Na ljubljanski borzi je opustila deviza na London, medtem ko so se vse druge devize razen neizpremenjenih Curiba in Prave okrepile. Avstrijski šiling je oslabil in se je zaključeval v privatnem kliringu na 8.58 do 9 Din.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda ntrala za malenkost nižj kakor včeraj. Zaključevala se je za kaso po 182, 189 in 190, 8% Blair se je zaključil po 38 in Sečerana Osijek po 100. — Šiling je notiral v Zagrebu 8.58 — 8.68 in je dalje opustil; zaključil se je po 8.63. Grški boni so notirali 34.50 — 35.50 (zaključek 35). — V Beogradu se je ponujal šiling po 8.60, a grški boni so notirali 36.50 — 37.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2815.40 — 2326.76, Berlin 1364.03 — 1374.83, Bruselj 802.18 — 806.12, Curih 1108.35 — 1113.85, London 196.80 — 198.40, Newyork ček 5703.25 — 5736.51, Pariz 225.65 — 226.77, Praga 170.23 — 171.09, Trst 295.18 — 297.58. Zagreb. Amsterdam 2315.40 — 2326.76, Berlin 1364.03 — 1374.83, Bruselj 802.18 do 806.12, London 196.80—198.40, Milan 295.18 do 297.58, Newyork kabel 5730.25—5758.51, ček 5703.25 — 5736.51, Pariz 225.65—226.77, Praga 170.23 — 171.09, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 203575, London 17.76, Newyork 517.50, Bruselj 72.35, Milan 26.675, Madrid 43.85, Amsterdam 2.68.80, Berlin 123.25, Danaj 72.89 (58.45), Sofija 3.70, Praga 15.40, Varšava 58, Atene 2.96, Bukarešta 3.08.

Elekti

Ljubljana. Vojna škoda 185 — 190, 7% investicijsko 43.50 — 44.50, 7% Blair 34.50 do 36, 8% Blair 33 den., Trbovlje 140—150. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 180 — 184, za april 180 — 181, 7% investicijsko 43.50 — 44, 4% agrarne 23 do 25, 7% Blair 34.50 — 35.50, 3% Blair 38 do 38.50, 7% posojilo Državne hipotekarne 43 bl., 6% beglučke 30 den.; industrijske vrednote: Narodna šumska 20 — 30, Sečerana Bečkerek 80 — 810, Impeks 55 den., Sečerana Osijek 100 — 102, Trbovlje 150 bl.; bančne vrednote: Narodna 3500 bl., Privilegirana agrarna 214 — 216.

Beograd. Vojna škoda promptna 186 in 184 zaklj., 7% investicijsko 42.50 — 43.50, 4% agrarne 24 bl., 6% beglučke 31.75 in 31 zaklj., Narodna 3340 zaklj., Privilegirana agrarna 198 in 193 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 14.10, Staatseisenbahnes. 15.61, Trboveljska 14.95, Alpine-Montan. 11.65.

Borzna tržišča

ZITO

+ Chicago (21. t. m.) Začetni tečaji: pšenica: za maj 51.50, za julij 52.25, za september 53.25; trštica: za maj 27.625, za julij 29.625, za september 31.375; oves: za maj 17.75.

+ Winnipeg (21. t. m.) Začetni tečaji: pšenica: za maj 50.75, za julij 51.875, za oktober 53.375.

+ Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendenca za žito neizpremenjena. Nadijo se: pšenica (mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni): banška 76 kg 275 — 277.50; banatska. 77 kg 277.50 — 280; trštica (miev vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni): žasu orimerno suha, promptna 115 — 117.50; za mare 120 — 122.50; moka (mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni): banška 40, 450 — 455; banatska, 40gr: 460 do 465.

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendenca neizpremenjena. Promet 36 vagonov. Pšenica: banška, okolica Novi Sad, okolica Sombor, gornjebaška, banška potiska, sremska 220 — 222.50; banatska 220—222. Trštica: banška, sremska garant. 62—64; za april, maj, junij 68—70; banatska garant. 61—63. Jermen: banški in sremski, 64.05 kg. 102.50—107.50; pomladni, 66/67 kg 107.50 do 112.50. Oves: banški in sremski 98. — 102. 110—115; pomladni, 66/67 kg 117.50 do 122.50. Oves: banški in sremski 93—102. Moka: banška in banatska, 40gr in 40grge 350 — 365; 42: 330—345; 45: 310—325; 46: 295 — 295; 47: 190 — 200; 48: 72.50 — 75. Otrobi: banški in sremski, v jutastih vrečah 62.50—65, banatski, v jutastih vrečah 60 — 62.50. Fižol: banški in sremski beli brez vrh 112.50 — 115.

+ Somborska blagovna borza (21. t. m.) Tendenca mlačna. Promet 44 vagonov. Pšenica: banška, okolica Sombor, gornjebaška, sremska in slavonska, banška potiska in banatska potiska 215 — 217.50; banatska 213 do 215. Jermen: banški in sremski, 63-64 kg 102.50 — 107.50; banški pomladni 107.50 do 112.50. Trštica: banška, železnica, promptna 61 — 63; banška, za april, maj, junij 66—68; banška, Dunav in Tisa šlep 66 — 68. Moka: banška in banatska, 40gr in 40grge 350—365; 42: 330 — 345; 45: 310 — 325; 46: 285 do 295; 47: 172.50 — 197.50; 48: 72.50 — 75. Otrobi: bašk promptni 63 — 65. Fižol: banški 110 — 115.

Sokol

Sokol I, Ljubljana-Tabor vabi na predavanje br. dr. P. Pestotnika »Iz kulturnih poglavij« v četrtek 23. t. m. ob 20. v lutkovni dvorani na Taboru. Bratje in sestre, udeležite se polnoštevno!

Prševetni odsek Sokola Ljubljana-Siška vabi vse k predavanju v petek 24. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma. Govoril bo greški solski referent g. Alojzij Urbančič o Masaryku. Predavanje je združeno z istoimenskim filmom in je posvečeno 83letnici prezidenta ČSR. Vstop prost. Sokolsko društvo Mošte sporoča tužno vest, da je umrl njegov ustanovitelj in odbornik, brat Josip Kelbelj. Pozivamo vse članstvo, naraščaj in dečo, da se po možnosti polnoštevno udeležijo pogreba danes ob 15. Člani v kroju ali v civilu z znakom. Vabimo pa tudi vse okoliška Sokolska društva. Zbirališča na Selu ob 14.

Sokol Brezovica. Predavanje g. prof. Stepišnika je zopet pokazalo, kako veliko zanimanje vlada med našim ljudstvom za predavanja. G. profesor nam je podrobno prikazal povojno politično Evropo. Za svoje izvajanje je žel navdušen priznanje. G. predavatelju se iskreno zahvalujemo z željo, da nas ob priliki zopet obišče.

Advertisement for ARTIN DR. WANDELA. Text: Ali potrebujete sredstvo za iztrebljenje? Zjutraj zarano boste imeli normalno milo izpraznjenje, ako boste na večer poprej vzeli 2-3 dražeje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebitna škatlice za 8.— Din zastoduste za 4 do 6 krat. 3705. Odborbo po misli tevoru soc. politične in narodnoga zdravlja, san. oddelk 8. br. 12956 od 18. junija 1932.

Advertisement for Radio. Text: Sreda, 22. marca. LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Oroški kotiček. — 18: Moderne ameri reklame. — 19: Ruština. — 19.30: Literarna ura. — 20: Koncert godbe 40. pešpolka Triglavskega. — 22.15: Čas, poročila.

Advertisement for Radio. Text: Četrtek, 23. marca. LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Italijansčina. — 19: Korist rastlinstva. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Prenos koncerta z Dunaja. — 22: Čas, poročila, plošče.

Advertisement for Radio. Text: BEograd 12.05: Radio-orkester. — 18: Laska godba. — 19: Plošče in narodna glasba. — 20.05: Prenos z Dunaja. — Laska godba. — ZAGREB 12.30: Jugoslovenske pesmi. — 17:1 Orkestral balajak. — 20.05: Simfonični koncert z Dunaja. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 20.30: Klarinetni koncert. — 21: Orkestralna glasba. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.25: Slovaške pesmi in ples. — 21.20: Glasbeno literarni program. — 22.25: Plošče. — VARSAVA 17: Pevska ura. — 18.25: Laska glasba. — 20: Prenos z Dunaja. — 21.45: Slušna igra. — 22.20: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Klavir. — 15.45: Oroške pesmi. — 19.25: Na preli. — 20.05: Orkestralni koncert. — 22: Barska muzika. — BERLIN 19.20: Dunajski večer. — 21.20: Socijalne slike velemesta. — Plesna glasba na ploščah. — 24: Slušna igra. — KONIGSBERG 19: Narodna glasba. — 20: Plesni večer. — 21.40: Plošče. — MDHLACKER 19.15: Haydnova komična opera »Svet na luni«. — 20.45: Glasbeno literarni program. — 21.45: Brahmeove klavirske sonate. — BUDIMPESTA 19: Kitare. — 20: Prenos koncerta z Dunaja. — Laska in plesna glasba. — RIM 17: Popoldanski koncert. — 20.45: Simfoničen koncert.

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20. Sreda, 22: Zadoščenje, Gospa Chatterena. — Zadnjič Sreda. Četrtek, 23: Dame z zelenimi klobuki. B. Petek, 24: Zaprtlo.

<

Iz življenja in sveta

Roosevelt prvič pred predstavniki tiska

Novi ameriški državni predsednik je te dni v Bell hiši prvič sprejel ameriške novinarje in jim razložil program svoje vlade

Žive, v ledu konservirane ribe

Ruski biolog dr. Borodin je napravil zanimiv poskus. S pomočjo električnega ohlajevalnega aparata je žive ribe — in sicer na zraku, ne v vodi — spravil v otrplo stanje. V tem stanju so ostale kakšnih 40 minut in videti je bilo, kakor da so mrtve.

Ko jih je pa potem dal v hladno vodo, so že čez nekoliko minut oživele in začele plavati, kakor da se ni bilo z njimi nič zgodilo. Ti poskusi so pokazali, da vzdrže premmogte ribe na podoben način in tudi dalj časa v zmrzlem stanju, zato proučujejo ruske gospodarske oblasti načrt, da bi se v bodoče dragocene ribe, kakor beluge iz Volge, eksportirale konservirane na ta način, tako da bi odjemalcu prišle žive v roke.

Zangara usmrčen

V ponedeljek so usmrtili v Miamijski moriški čičaškega župana Cermaka, Italijana Zangaro. Pred smrtjo so vprašali obsojenca, če ima kakšno posebno željo. Dejal je, da prosi za odgovitve kani tako dolgo, da spiše svoje spomne. Prošnja pa je bila odklonjena in morilca so posadili na električni stol.

Na tem stolu je bil usmrčen Zangara

ca, če ima kakšno posebno željo. Dejal je, da prosi za odgovitve kani tako dolgo, da spiše svoje spomne. Prošnja pa je bila odklonjena in morilca so posadili na električni stol.

Pri apnenju arterij v možganih in sru dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polustransko ohromelih z »Franz Josefovo« vodo najboljšo uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Poročni urad na kolesih

Ameriške železniške uprave so opazile, da se med moškimi in ženskimi potujočimi občinstvom čisto pletejo nežne niti. Ta ljubezen na prvi pogled se pogostoma že na končni postaji zaključuje s takojšnjo poroko. Da bi pa tudi tem svojim potnikom čim bolj ustregli, so sklenili, da bo vlakom, ki vozijo na dolgih progah, priključen voz, v katerem bo kot poročni uradni funkcional poseben namešteneec. Ta, ko se bo ljubezen na prvi pogled končala s poroko lahko že kar med vožnjo. Za sedaj vozi poročni urad na kolesih poskusno na progi New York — San Francisco in kakor kažejo statistiki, je se samo v dveh tednih izvršilo v njem 73 porok.

Orožje iz hirtenberške afere

Na tovorno postajo v Inomosta so te dni prispelle puške, znane iz hirtenberške afere. Bila sta jih dva vagona, ki so jih avstrijske železnice inštruirale preko Inomosta v Verono.

Ko so pošiljatelj na postaji pregledal, pa so ugotovili, da manjka sedem zabojev orožja. Kje se je primerila tatvina in kdo to je zagrešil, pa ni bilo mogoče ugotoviti. Naslednji dan so pošiljatelj še enkrat pregledali, in glej, zgodil se je čudež: ukradeni zaboji z orožjem so bili zopet na mestu, tako da komisija ni verjela svojim očem ter je odredila ponovno preiskavo, da se dožene, če je bila prvi dan pomota, ali pa če so tatovi sami vrnili plen ki so ga dan poprej ukradli iz tovornega vlaka.

Arzenik namestu soli

V Fellnixu na Mallorci so morali oddati v bolnico celo družino, ki je kazala znake zastrupljenja z arzenikom. Po izročitvi bolnikov v zdravniško oskrbo sta dva člana družine umrla. Oblast je odredila preiskavo in dognala, da je mati pri kuhinjskem namestu soli nadomestila v jed arzenika, ki je rabil za pokončavanje podgan pri hiši. Mati in otroci, ki so zavžili z arzenikom začinjeno jed, se borijo s smrtjo.

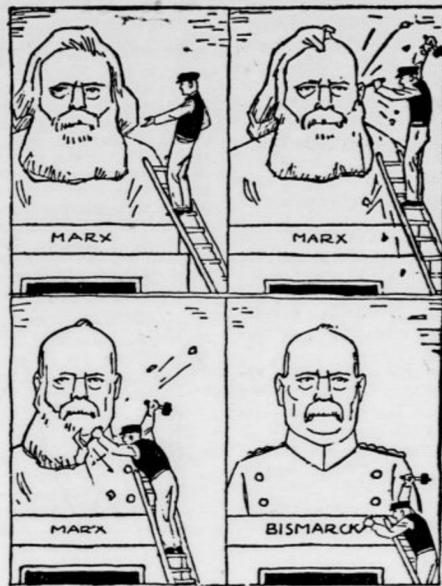
Metulji — vzrok smrtne nesreče

V nekem dunajskem predmestju so te dni ljudje opazili prvega letošnjega citrončka. Metulji je privabil k oknom polno otrok, med njimi tudi neko štiriletno deklico, ki se je tako razveselila metulja, da se je od veselja sklonila pregloboko skozi okno, zgubila ravnotežje in telebnila na tla, kjer je obležala hudo ranjena. Kmalu nato je izdihnila v bolnici.

Einstein v Evropi

Znemeniti fizik in matematik Einstein se je te dni vkrcal na ladjo »Belmontand«, s katero se pelje v Evropo. Ustavil se bo najprej v Anversu, od tam pa se bo napotil v Švicco, kjer namerava preživeti letošnje poletje.

Od Marxa do Bismarcka

Nazorna karikatura sedanjega položaja v Nemčiji

Ženske kosti v zgoreli kabini

Zagonetna ljubavna drama na prekomorniku »L'Atlantique«

V začetku januarja se je odigrala na morju grozljiva požarna katastrofa francoskega prekomornika »L'Atlantique«, pri kateri je prišlo ob življenje več pomorščakov. Preiskava, ki so jo bila uvedla oblastva, se vedno ni zaključena, dasi so podetki v glavnem že zbrani. Šele nedavno so namreč obtožili odgovorne častnike na ladji, da niso ravnali korektno, zaradi česar so sokrvi nesreče. Zadnje dni pa so razkrili še tragedijo, ki se je na ladji odigrala tik pred uničenjem.

Prekomornik, ki leži zdaj zasidran v Cherbourg, so ponovno pregledali in zadnje dni so našli v neki kabini, kjer je spal poročnik Eyen, napol sežgane ženske kosti. Zdravniki so jih kemično pregledali in ugotovili, da so to kosti ženske.

Najdba je izzvala takšno senzacijo, da so začeli poizvedovati, kako je prišla ženska v kabino za častnike. Položaj ob izbruhu ognja na ladji je bil namreč takšen, da so lahko rešili vse ženske osebe, kolikor ga je bilo na prekomorniku Preiskovalna komisija je torej stala pred uganiko, ki jo ni bilo lahko rešiti.

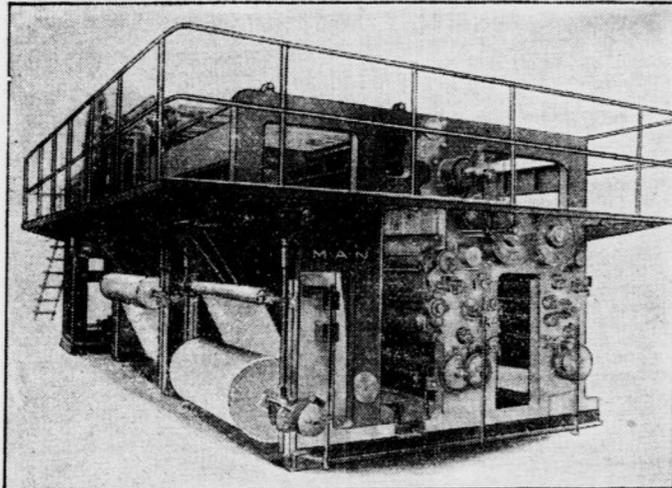
Šele od nekega očitca je izvedela komisija podrobnosti o stvari. Poročnik Eyen je pri reševanju akciji skočil v rešilni čoln,

iz katerega pa je kakor blazen planil v morje, plaval k goreči ladji, splezal po lestvi nanjo in tekkel po stopnicah v svojo kabino. To so že objemali plameni. Gasilci so zdrijali za častnikom in ga odnesli iz ognja, ker so menili, da se mu je zmešalo. Še potem, ko so ga položili v čoln, pa je Eyen vpil na ves glas: »Rešite jo, rešite jo!« Nato je od bočevin omahnil in se sesedel.

Na podlagi te izjave je skušala preiskovalna komisija izvedeti podrobnosti od poročnika Eyena, ki leži v bolnišnici hudo ranjen in se še vedno bori s smrtjo. Komisija je častnika vprašala, če je bila v trenutku katastrofe v njegovi kabini kakšna oseba, mogoče ženska. Eyen je na te besede samo rahlo prikimal in komisija se je morala zadovoljiti s to izjavo.

Kakor domnevajo, je Eyen brez vednosti poveljnika ladje skrnil žensko v svoji kabini. Ko je izbruhnil ogenj, je imel Eyen službo. Z ladijsko posadko si je na vso moč prizadeval, da bi otel ladjo in ko so bila reševalna dela končana, se je šele spomnil na žrtev v svoji kabini ter zdrijal tja, da bi jo rešil. Seveda je bilo že prepozno. Kabina je zgorela in poročnik Eyen je pri poskusu rešitvi dobil takšne opekline, da ne bo najbrže nikoli okrevale.

Ta stroj napravi 37 km na uro

V tvornici za rotacijske stroje Augsburg-Nürnberg so dovršili tiskarski rotacijski stroj, ki prekaša vse dosedanje konstrukcije. Stroj napravi na uro 37 km in namisno 112.000 izvodov 16 strani obsegajočega časopisa. Dolžina porabljenega papirja znaša pri tem 210 km

Leksikon na državne stroške

Pod nadzorstvom francoske vlade in na državne stroške izide nov leksikon, ki bo za francoske razmere v marsikaterem oziru nekaj posebnega. Pred vsem bo bolj »realistično« usmerjen nego dosedanje francoske enciklopedije. Te smatra prosvetni minister de Monzie za zastarele, ker posvečajo izredno mnogo prostora literarnim predmetom, precej malo pa znanostim.

Novi državni leksikon, ki bo obsegal 10 do 12 zvezkov, bo nasprotno posvečal literaturi, biografiji in umetnostim manj prostora, tem več pa splošni zgodovini in znanostim ter tehniki. Potem bo izšel ves v kratkem času, po možnosti v teku enega leta, da bo res aktualen, dočln so rabili za novo izdajo Diderotove in d'Alembertove enciklopedije celih — 21 let. Častno predsedstvo izdajateljstva novega leksikona bo imel Edouard Herriot, sodelavce, zlasti za specialne stroške, pa bodo poskrali tudi med inostranci. Nekaj posebnega bo novi leksikon tudi po svojem brezprimernem bogastvu z barvnimi tiskami, fotografijami, risbami itd.

Nov svetovni rekord v smučarskem skoku v daljavo

Kanadijec Robert Lymbourne, ki se je kot več smučar izkazal že na zadnji olimpijadi, je postavil nov svetovni rekord v skok una daljavo. Skočil je 87,5 m daleč.

Zakladi Ivarja Kreugerja

Newyorški »Herald« poroča, da so oblasti odkrile veliko zakladnico Ivarja Kreugerja. Našli so zbirko dragocenih slik, med njimi original Rubensa, ki ga cenijo v Ameriki najmanj na 16.000 dolarjev.

ANEKDOTA

80-letni pariški zgodovinar Charles Belgobos pripoveduje nekemu intervjuvarju: »Čudite se, da sem v svojih letih še tako čil, živ in delaven? V svojem življenju nisem nikoli kadil, niti pil in, kakor veste, sem ostal tudi samec...« — »Ali pomeni to, da se niste tudi nikoli zaljubili?« vpraša častnikar? — »Nu, v svojem 20. letu sem ljubil mlado dekle, odvrne učenjak, »Claire ji je bilo ime, natančno se še spominjam njenega imena. Bil je velik pretrés zame, ki je trajal celih osem dni. Potem se je končalo in sem začel spet misliti na pametne stvari.«

Vsak dan ena

»Kaj pa naj dam jesti zlatam ribicam?«
»Mravljinčja jajčeca vendar.«
»Kako prosim — mehko ali trdo kuhana?«

Gledanje skozi meglo

Nevidni infrardeči žarki se pretvarjajo v vidne

Škotski inženjer Bird je pred mesecem objavil patentiranje pripravo, »teleskop za meglo«, ki omogoča, kakor pove že ime samo, gledanje v megli. To pripravo sedaj preizkušajo in vlada zanjo veliko zanimanje zlasti v železniških, avtomobilskih, letalskih in brogarskih krogih.

V bistvu gre za spremembo nevidnih infrardečih žarkov v vidne. Kakor znano, so infrardeči žarki sposobni, da prodrejo vsako še tako gosto meglo in celo temo. Pred pripravo, ki sliči običajnemu aparatu za brezžični prenos slik, se namesti barvno sito, ki propušta samo infrardeče žarke. Ti vpivajo na fotoelektrično stanico, ki spreminja nevidne žarke v vidne. Slika od megle zagrnjenih predmetov se pokaže v vsej jasnosti na mediaci kakor pri fotografskih aparatih.

Birdov teleskop se bo dal n. pr. pritrčiti na zaščitno steklo avtomobilov in vozila bo videl na mediaci vso cesto pred se, boj z vsemi malenkostmi, naj si bo še tako gosta megla.

tu za brezžični prenos slik, se namesti barvno sito, ki propušta samo infrardeče žarke. Ti vpivajo na fotoelektrično stanico, ki spreminja nevidne žarke v vidne. Slika od megle zagrnjenih predmetov se pokaže v vsej jasnosti na mediaci kakor pri fotografskih aparatih.

Birdov teleskop se bo dal n. pr. pritrčiti na zaščitno steklo avtomobilov in vozila bo videl na mediaci vso cesto pred se, boj z vsemi malenkostmi, naj si bo še tako gosta megla.

Revoplan, letalo bodočnosti

Aeroplan, ki starta navpično in ne trešči na zemljo

Na letališču Heston pri Londonu sta predvajala dva avstrijska graditelja novo letalo, ki sta mu dala ime »Revoplan« in ki naj bi bilo letalo bodočnosti. Aparat se lahko dvigne navpično in lahko pristane isto tako na določnem prostoru. V primeru, da ima motor kakšen defekt, pristane brez težave.

Konstrukcija letala sestoji v glavnem iz večjega navpičnega propelerja in dveh velikih kral, ki sta podobni metuljim peruti in tako tudi delujeta. S temi peruti, mi je mogoče letati v poljubno smer. Motor 35 k. s. daje aparatu brzino 120 km na uro, posebna priprava pa skrbi za to, da se ne more prekucniti. Če se motor ustavi, se pričnejo krala vrteti v nasprot-

no smer in letalo se pogreza s hitrostjo običajnega padala proti zemlji.

Prednost nove konstrukcije je tudi ta, da ne zahteva od pilota nobenih posebnih študij o letalu. Z enim samim vzvodom za krmarenje in enim vzvodom za motor leti, kamor koli hoče.

Prve poskusne modele sta konstruirala, Raoul Hafner in Bruno Nagler, preizkusila na Dunaju. Uspehi so bili tako dobri, da se je za njiju izum zainteresiral neki angleški finančni konsorcij, ki jima je dal sredstva za zgraditev večjega aparata. Ta aparat so sedaj preizkusili v Londonu in uspeh je bil ta, da bodo letala tega tipa pričeli izdelovati v seriji.

Srednji vek v Italiji

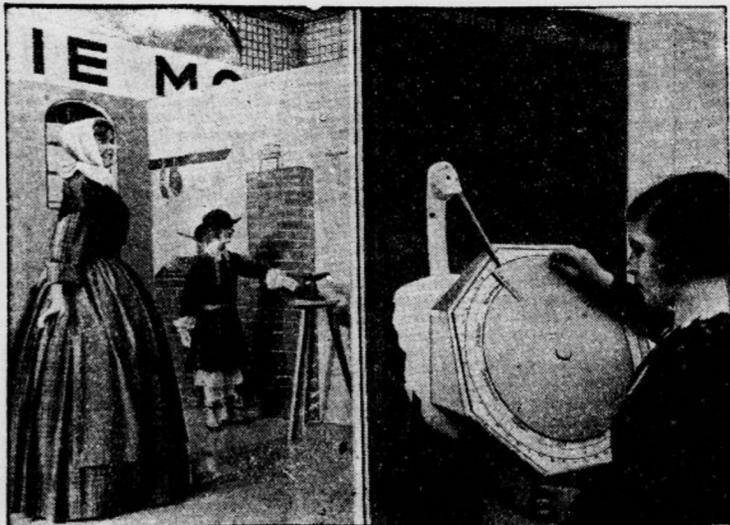
V Cosenzi je tam postal žrtev praznovanja neki štirinajstletni deček. Izročilo pripoveduje, da leže v cerkvi v Verbiarou podzemski zakladi. Komur se zakladnica prikaže v sanjah, lahko dvigne njeno bogastvo, ampak šele potem, ko žrtvuje najmlajšega člana svoje rodbine.

Dva člana družine Accurso sta menila, da se jima je zakladnica prikazala v sanjah in sta sklenila rodbinski posvet, k je sklenili žrtvovati za dvig zaklada 14-letnega sinčka. Za krvnika, ki naj opravi rabeljski posel, je bil izbran zaročene sestre nedolžne žrtev. Ta je po dogovoru umoril dečka in vikel trupelce do cerkve, kjer bi se mu bil moral odpreti podzemski hodnik. Ob orliku so člani rodbine zaklinjali duhove in jih zvali, naj jim pokažejo zaklad. Ta so počelnali do rane zore, potem pa so sprevideli, da so žrtev vrače in so dogodek prišvili oblastu, ki je vse rodbinske člane zepila.

Republika se levi v monarhijo

Hitlerjev najzobji sodruknik minister Göring je zaukazal, da se mora dosedanj »Trg Republike« v Berlinu zopet preimenoovati v »Kraljevi trg«.

Z razstave »Žena« v Berlinu

V Berlinu so te dni otvorili razstavo »Žena«. Otvoritveni govor je imel dr. Goebbels, ki je odkazal ženi predvsem matersko vlogo. Na levi vidimo ženo iz l. 1850 v kuhinji, na desni pa mehanično pripravo, ki omogoča bodoči materi ugotoviti, kdaj pride spočeti otrok na svet

Nova slikanica „Jutra“

Radostno presenečenje starim in mladim bralcem
bo
najnovejša zgodba priljubljenega mojstra

G. Th. Rotmana:

Vrtismrček in šilonoska spet na delu

Nadaljne pustolovščine poredne mišje dvojčice!

ZAČETEK
v soboto, dne 25. t. m.
na običajnem mestu.

S P O R T

Po tekmi Hajduk : Primorje

Nedeljska tekma med Primorjem in Hajdukom v Splitu ni prinesla nobenega presenečenja. Vsi so pričakovali zmago Hajduka. Rezultat 0 : 3 je za Primorje zadovoljiv, ako pomislimo, da so naši klubi prejšnja leta prinesali iz Splita naravnost huzarske rezultate.

Gotovo bo naše čitatelje zanimalo, kaj pisejo splitski listi o slovenskem zastopniku v nacionalni ligi. Reči moramo, da so splitske kritike v splošnem ugodne.

»Nova doba« pravi med drugim: Igra je bila zelo zanimiva ter polna napetih momentov. Naglasiti je treba, da je Primorje igralo zelo lair, čeprav so razni glasovi metali na moštvo slabo luč. Vse te slabe vesti je Primorje z omedleško igro ovrгло ter dokazalo, da je šlo za kak slučaj, a ne za sistem igre. Primorje igra sistem dolgih prodorov, pri katerih so nosilci vseh napadov zelo hitro krila. Ta način igre more uspeti pri nasprotniku, ki ni naučen na tako igro, toda pri nasprotniku, ki igra mirno in v dobri postavi, ake akcije nimajo uspeha. Primorje ima najboljšega igralca v vratarju Starcu, ki je bil najboljši mož na polju in rešil moštvo večjega poraza.

»Adrianska pošta« pravi, da ima Primorje zelo dobre strani v splošnem in pri posameznikih. V splošnem, ker so dobri atleti, skakalci, polni dobre volje in požrtvovalnosti, borbeni a tudi malo po nepotrebnem ostri. Tega ne bi omenili, da ne bi bil vrtar Čulić zrušen po udarcu v trebuh. Moštvo Primorja se mora odvaditi ostrine, pa bo vse v redu. (Po informacijah očitca tekme gre tukaj za zamenjavo. Čulića ni zrušil Primorjaš, temveč po nesreči desni branilec Hajduka Metošić. Op. ur.). Od posameznikov Primorje je treba omeniti nekatero prvotrazredno igralca, kakor sijajno obrambo, vratarja Starca, ki je zelo ostre stele zgrabil v svoje »šape«. Zelo je ugajala skoraj vsa napadalna vrsta, čeprav ni zabil gola. Označujemo jo lahko za zelo dobro in prvotrazredno. Uršič s Francitom in Jug I. z Ermenom sta večkrat prisilila Hajdukovu obrambo, da je dala vse iz sebe.

Sodnik g. Rosenfeld je po tekmi izjavil: »Hajduk je zmagal zaslužen. Najbolj so mi ugajali Kragić, Desković in Čulić, dočim je bil pri Primorju najboljši Starec, ki je bil sploh najboljši mož na polju. Z občinštvom in z igračmi sem popolnoma zadovoljen.«

Splitske kritike so torej v splošnem ugodne za Primorje. Vendar pa je primorjsko moštvo v tej tekmi pokazalo tudi gotove slabe strani. Po informacijah, ki smo jih dobili od očitca tekme, je treba poudariti, da je neugodno vplivala zlasti mehka igra desne strani napada in srednjega napadca. Tudi ležerni start je bil kriv, da

Tonka 44.25, 4. Pavlin Fanika 46, 5. Orel Zora 47, 6. Kopriva Franka 49.20, 7. Svetina Melita 50, 8. Kürner Marija 51.40, 9. Leskovec Milka 58, 10. Kopriva Tanja 58.40. — Deset minut za damami so startali odbojniki kluba na tradicionalni progi 6 km ter so bili doseženi ti-e rezultati: 1. g. Šnuc Lejze 26.55, 2. Škočir Franc 27, 3. Trošt Metod 28.10, 4. Jelanič Jernej 29, 5. Vončina Gustl 29.10, 6. Kürner Oskar 29.30, 7. Rebec Nikola 30.10, 8. Kornič Ante 30.20, 9. Zupan Bogdan 30.40, 10. dr. Orel Filip 31.10.

Hermes : Jugoslavija 26 : 10. Nedeljski table-tenis turnir, ki se je vršil v Celju med ljubljanskim Hermesom in celjsko Jugoslavijo, je končal z zasluženim visoko zmago Hermežanov. Gostje so nadkriljevali domačine zlasti z boljšo obrambo in sigurnejšimi močnimi udarci. Od Hermežanov je bil vsakega najboljši Horvat, ki je tudi edini izmed vseh igralcev ostal nepremagan.

Službene objave LHP. Redna seja upravnega odbora danes ob 18.30 v dornskem salonu kavarnе Emone. Vsi odborniki točno in polnoštevilno. Opominjajo se ponovno vsi klubi, zlasti pa tisti, ki morajo 25 in 26. t. m. nastopiti v prvenstvenih tekmah, da brez odlašanja prijavijo tekme poudarimo, odnosno da javijo, ako ne nameravajo nastopiti h kateri tel tekem in jo prepustijo par for-fait svojemu nasprotniku. Ako kateri klub ne nastopi k prvenstveni tekmi, pa tega ne jevi pravčasno poudarimo, in svojemu nasprotniku, bo izročen upravnemu odboru v kazensko postopanje, istočasno pa bo moral kriti vse stroške, katere je imel njegov nasprotnik s pripravo tekme. Prijavnina znaša za vse tekme odslej 10 Din in ne več 5 Din, kakor lani, ker je stopil s 5. t. m. v veljavo zopet stari obli pravilnik, ki predpisuje prijavnino 10 Din.

ASK Primorje (nogometna sekcija.) Danes od 15.30 dalje strogo obvezen trening za igralce: Sterc, Svetič, Jug I. in II, Zemljak, Stanič, Sočan, Pišek I. in II, Boncelj, Bogme, Erman, Lute, Hasl, Franci, Rudi, Uršič.

ZSK Hermes (table-tenis), Danes ob 17. seja odbora.

SK Javornik (Zimsko-sportska sekcija.) Plenarni sestanek članstva danes ob 20. v prostorih restavracije Sevar.

Kofce, 21. marca: —4, na trdi podlagi 15 do 20 cm pršila, solčno, smuka prav dobra.

Tisoč ribičev na ledni grudi

Po vesteh iz Moskve je v Kaspiškem morju zalotil večjo skupino ribičev nenanen vihar, ki je odtrgal ledeno grudo, na kateri so se bili utaborili. Piš je odgnal grudo na morje, tako da si nesrečniki niso mogli pomagati. K sreči so siromake opazila letala, ki so ukrenila potrebno, da so rešili dosej 600 oseb. Ostalih 400 bodo takisto spasil, če ne pridejo vmes nepredvidene zapreke.

Specijalni entel oblek, azuriranje, predtek, najhitrejša potrežba, najfinejšo delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukul.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj; entlanje, izdelovanje gumblnc. Vseled najmoderneje ureditve podjetja — najnižje cene. 79

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki nepričakovane izgube našega nadvse ljubljeneega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Miroslava Pučelika

SOLSKEGA UPRAVITELJA V POKOJU

ter za poklonjene krasne vence in cvetje se vsem, ki so se nas v ljubezni in spoštovanju do pokojnega spominjali, prav najiskrenejše zahvaljujemo.

Globoko zahvalo smo dolžni prečastitemu gospodu profesorju monsig. Vrežetu, ki je vodil pogreb ter se v prekrasnem nagovoru poslovil od pokojnega.

Zahvaljujemo se častnemu spremstvu častite duhovščine, framskemu župniku g. Rakunu, g. dr. Kralju ter cenjeni obitelji šolsk. uprav. g. Ivanuša za izredno požrtvovalnost ter iskreni poslovljni govor g. upravitelja pred hišo žalosti.

Iskreno se zahvaljujemo podbanu g. dr. Otmarju Pirkmajerju iz Ljubljane, sreskemu načelniku g. Makarju iz Maribora, oblast. šolskemu nadzorniku g. Senkoviču ter šol. uprav. gospodu Hrenu za tolažilne in lepe govore pri odprtem grobu. Nadalje srezk. nadzornikom gg. Koropcu in Tomaziču ter framskemu učiteljskemu, Sokolu in Gaslinemu društvu pod vodstvom požrtvovalnega načelnika g. Kranjca za častno spremstvo.

Toplo se zahvaljujemo učiteljskemu zboru krčevinske šole, krčevin. šolskemu in občinskemu odboru, vsem gospodom pevcem iz Maribora in okolice ter končno vsem mnogim prijateljem, tovarišem in znancem iz bližnjega in daljnega okoliša, šolski mladini in vsemu ostalemu občinstvu, ki so dragega pokojnika v tako velikem in častnem številu spremlili k njegovemu večnemu počitku.

V Framu, dne 21. marca 1933.

Zalujoči ostali.

Prostori za trgovske lokale
na Miklošičevi cesti
se oddajo. Ponudbe je poslati na ogl. oddelek »Jutra« pod »850«. 3957

Transparentni (prozorni) papir

(Dunstpapier) se nudi iz prve roke po zelo povoljnih cenah. Preprodajalcem znaten popust. Zahtevajte pravočasne ponudbe. Tovarniški zastopnik A. Isaković, Beograd, pošt. pret. 269. 3955

Leopoldina Nachtigal

roj. Vranc
soproga ključavničarja drž. žel.

Pogreb se bo vršil v četrtek ob 14. uri iz mrtvašnice splošne bolnice.

Ljubljana-Lienz, 21. III. 1933. 3961

Telefon 2059

PREMOG suha drva

POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

Trgovski potnik

V Sloveniji in Gorskem Kotarju kar najbolje vpeljan, potuje s svojim avtomobilom in obiskuje redno vse kraje v tem rajonu, išče zastopstva solidnih in zmognih tvrdk. Cenjene ponudbe pod S. M. 315 na oglasni oddelek »Jutra«. 3949

Namesto vsakega posebnega obvestila!

Sodnik OROZEN FRANC in soproga JELKA sporočata v svojem in v imenu vseh drugih sorodnikov pretužno vest, da je njun ljubljeni sinček edineček

Siniša

danes po kratkem trpljenju v vzorni mladosti 5 let preminil. Neprežaljenega ljubljence pokopljeva v četrtek, dne 23. t. m. ob 1/2. uri na farnem pokopališču v Sevnici.

V Sevnici, dne 21. marca 1933. 3962

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

ZAHVALA.

Ob izgubi našega prerano umrlega soproga in očeta, gospoda

DR. ANTONA BOŽIČA

s tem izrekamo našo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem za mnogobrojne dokaze sožalja in izrečenega sočutja.

Zlasti se še iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so dragega nam pokojnika spremlili k zadnjemu počitku, posebno še oč. duhovščini, vsem predstavnikom oblasti, uradov in društev, stanovskim tovarišem, Sokolskemu društvu za častno spremstvo, Celjskemu pevskeemu društvu za žalostinke in posebno še govornikom g. dr. Juru Hrašovcu in g. sres. podnačelniku Klopičtu za poslovljne govore!

Iskrena hvala tudi vsem številnim darovalcem vencev in krasnega cvetja! Posebej se še zahvaljujemo g. dr. Hočvarju za njegov trud in požrtvovalnost v času njegovega trpljenja in preč. g. opatu Juraku za poslednjo tolažbo!

Celje, dne 21. marca 1933.

3964

Zalujoča soproga in otroci.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Marija Vospernik

kavarnarka

dne 20. t. m. po daljšem trpljenju, previdna s svetotajstvi v 72. letu starosti mirno preminila.

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 22. marca 1933 ob 4. uri popoldne od hiše žalosti Stari trg št. 34 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. marca 1933. 3948

ULRIH, JAKA, viš. gozd. svetnik, sinova; MICI VOSPERNIK, sinaha; VILI, vnuk.

W. MECKAUER:

Hana išče poti

Roman.

Ze smoči sem po telefonu povprašala zastran vašega bolnika, gos- poda dr. Schröterja. Dabila sem odgovor, da leži tu na št. 28. Ali je dovolj pri sebi, da more sprejeti obisk?

Hana bi se bila najrajši pretepla, ko je to slišala. Le zakaj, zakaj si je morala to očitati? Zakaj je morala poslušati take besede? Oh, vsa dobro vzgoja, ves ponos in vsa meščanska boječnost ji je bila v tem trenutku odveč.

Mali oglasi. Za odgovor 3 Din v znakmah.

Zasluzek, Mesar, pomočnika, 300 Din, Dolomiti pesek, Kdo posodi, Vinograd, posestvo, Vinotoč in hife, Sobo, Miren gospod, Gramofon, Vojenik, Vdova, Kľoučarij, pozor!, Sportni vozček, Kupim, Družabnika (ico), Posest, Ročni voz z diro, Kupim fotoaparata, Vrednote, Srebrne krone, V najem, Gostilno ali vinočoč, Službe išče, Sladoleđarja, 2 gospodini, Krojaškega pomočnika, 10-30.000 Din, Krov. pomočnika.

Vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se saračunajo po Din 1... za besedo, se saračuna enkratna pristojbina Din 5...

Tarzan, kralj džungle. DRUGI DEL. Dvajset golih, črnih vojščakov, ki so vthtili svoja kopja nad glavami, se je kriče poslavljala od kralja, ki jih je zapuščaj v svetlim čolnu.

2 opremljeni lok, Lep obcestni lokal, Obširen lokal, Lokal, skladišče in stanovanje, Lokal, Stanovanje, Dvosob. stanovanje, Stišrosob. stanovanje, Enosob. stanovanje, Stanovanja, Pišče za zdravnike, Postelino, Žične vložke, Lokali, Avto-delavnico, Boljšo kavarno, Sobo odda, Solčno sobo, Opremljeno sobo, Sobo, Prazno sobic.

Zahvala. Za premnoge izraze iskrenega sožalja, ki smo ga ustmeno ali pismeno prejeli ob smrti naše nepozabne, nad vse ljubljene mame, babice, sestre in tašče, gospe Marije Strnadove roj. Thomas vdove po ravateljju kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence, izrekamo pr- srčno zahvalo.